

ME OLEMME PERTUNMAA

Pertunmaan kunta

Talousarvio ja toimintasuunnitelma vuodelle 2023
Taloussuunnitelma vuosille 2024-26

Hyväksytty Pertunmaan kunnanvaltuustossa 19.12.2022

Epävarmuuden sietämätön raskaus

Vuoden 2023 talusaarvion ja toimintasuunnitelman sekä vuosien 2024–2026 taloussuunnitelman valmistelua on toteutettu epävarmoissa olosuhteissa ja suoranaisessa sumussa. Koko kuntakenttä on samantyyppisissä olosuhteissa. Pertunmaan kunta on vain erityisen vaikeassa tilanteessa. Taloudellinen katastrofi on lähempänä kuin koskaan. Pertunmaan kunta ei elä kuplassa vaan monet maailmanlaajuiset, valtakunnalliset ja alueelliset tekijät vaikuttavat kunnan tilanteeseen. Koronapandemia on kurittanut kaikkia keväästä 2020. Venäjän järjetön hyökkäys Ukrainaan 24.2.22 on vaikuttanut koko maailmaan. Inhimilliset kärsimykset erityisesti Ukrainassa, energian ja ruuan hinnan nousu sekä taistelu maailman herruudesta heijastuvat kaikkialle.

Suomen merkittävin, suurin ja historallisin muutos toteutuu reilun 15 vuoden valmistelun ja väännön jälkeen. Sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastustoimi siirtyvät hyvinvointialueille 1.1.2023. Etelä-Savon hyvinvointialue muodostetaan neljän Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalouksien kuntayhtymän Essoten, Itä-Savon sosiaali- ja terveystalouksien kuntayhtymän Sosterin, Vaalijalan kuntayhtymän sekä Etelä-Savon pelastuslaitoksen kokonaisuudesta.

Pertunmaan kunnan budjetista lähtee sote-menoja 9 304 484 euroa ja pelastustoimen menoja 165 557 euroa.

Pertunmaan kunta joutui tai pääsi valtionvarainministeriön arviointimenettelyyn syyskuussa 2021. Ns. kriisikunnaksi Pertunmaalla muodosti kuntakonsernin kahden vuoden alijäämät. Kunnan talousarvio muodostaa keskeisen osan kuntakonsernin kokonaisuudesta. Pertunmaan kunnan taloustilanne on ollut erittäin vaikea vuodesta 2018 kasvaneiden sote-menojen takia. Kustannukset ovat kasvaneet merkittävästi. Vuosien 2018–2021 Essote on ylittänyt talousarvion 3,3 M€. Kunta on joutunut ottamaan 2,5 M€ lyhytaikaista lainaa.

Pertunmaan kunnan talousarviossa, Essoten talousarvion mukaisesti, vuodelle 2022 varattiin 8 754 595 euroa. Essoten ennuste todellisista kustannuksista on 9 850 195 euroa. Todelliset kustannukset ovat Pertunmaan kunnalle 1 095 600 euroa talousarviota suuremmat. Arvion perusteella Essoten kustannukset ovat kasvaneet 2017–2022 aikana lähes 4,3 M€. Essoten kustannusten kasvu ja niiden vaikutus vielä taloussuunnitteluvuosiin 2024–26 ja erityisesti valtionosuuteen sekä verotuloihin on kokonaisuudessaan vaikea arvioida.

Kunnan päätöksentekijöiden selkeä viesti on ollut, että Pertunmaan tulee säilyä itsenäisenä. Valtiollisen, maakunnallisen ja paikallisen kehityksen ja tulevaisuuden näkökulmasta köyhien kuntien liittyminen yhteen ei näyttäisi tuovan lisäarvoa. Kunta on kuitenkin selkä seinää vasten. Vuosi 2023 on näillä näkymin ratkaiseva. Kunta sai arviointimenettelyssä lisäaikaa lokakuun loppuun 2022. Toinen lisäaika saatiin touko-kesäkuun vaihteeseen 2023 tilinpäätösten valmistuttua. Toistaiseksi viimeisin lisäaika on syyskuulle 2023.

Pertunmaan kunta on tehnyt merkittäviä päätöksiä omaisuuden myynnistä, rakenteellisista uudistuksista ja omassa hallinnassa olevan käyttötalouden kiristämisestä vuosien 2020–2022 aikana. Talouden tasapainottamisen tavoitteita on ollut kaksi: 1. kunnan vuosina 2018–2021 syntyneiden kumulatiivisten alijäämien kattaminen ja, 2. käyttötalouden tasapainottaminen.

Pertunmaan kunnanvaltuusto on päättänyt Suur-Savon Sähkö Oy:n 700 osakkeen myynnistä vähintään markkinahintaan 7000 euroa kappale. Osakkeiden myynnistä on toteutunut 100. Enonkosken kunta osti osakkeet pyydetyyn hintaan. Kunnanvaltuusto on tehnyt päätöksen metsäkiinteistöjen tarjousten pyytämistä. Kaikkiaan n. 480 hehtaaria metsää olisi mahdollista myydä. Päätöstä ei ole laitettu toimeen epävarman tilanteen takia.

Kunta on toteuttanut rakenteellisia uudistuksia. Kunnan 60 vuokra-asuntoa yhtiöitettiin Koy Pertunmetsään, ruokapalvelut siirtyvät Järvi-Saimaan Palvelut Oy:lle ja jätehuolto Kymenlaakson Jäte Oy:lle. Lisäksi vesilaitos on siirretty ostopalveluksi, vapaa-aikatoimen työntekijäpaikka ei täytetä ja ostopalveluja on karsittu. Käyttötalouden osalta on tehty lukuisia suunnitelmia. Kunnan hallinnassa olevia kustannuksia on kiristetty äärimmilleen. Kunta ei ole pystynyt tasapainottamaan käyttötaloutta jatkuvien Essoten sote-kustannusten nousun takia.

Hyvinvointialueille siirtyvän rahoituksen määrästä on vaihtelevia laskelmia. Koska kuntien vuoden 2021 ja 2022 tilinpäätökset sote-menoista vaikuttavat kuntien tuleviin valtionosuuksiin, ja niiden menojen luvut ovat selvillä vasta vuoden 2022 tilinpäätösten valmistuttua kesällä 2023. Kuntien taloussuunnitelmavuosien luvut vuodesta 2024 lähtien ovat epävarmoja valtionosuuksien osalta. Pertunmaan kunnalta tämän hetken laskelmien mukaan loppuu uudistuksen myötä kaikki valtionosuudet vuoteen 2022 verrattuna. Päinvastoin, valtionvarainministeriön laskelmien mukaan kunta joutuu maksamaan valtiolle valtionosuutta 401 270 euroa.

Vuonna 2023 kuntien tuloveroista leikataan hyvinvointialueille 12,64 prosenttiyksikköä. Pertunmaan kunnan tuloveroprosentiksi vuodelle 2023 on vahvistettu muutoksen myötä 8,86 prosenttia. Muutos pienentää Pertunmaan kunnan verokertymää noin 2,7 miljoonalla eurolla vuoteen 2022 verrattuna. Verotuloennuste vuodelle 2023 on 3 778 000 euroa.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä kunnatkin ovat uudenlaisina vuoden 2023 alusta. Jatkossa Pertunmaan kunnan palvelut muodostuvat kasvatuksen ja opetuksen, vapaa-ajan, teknisten palveluiden ja tulevina vuosina korostuvien työllisyyden palvelukokonaisuuksista hallintopalveluiden lisäksi. Kunnissa etenkin sivistyspalveluiden suhteellinen merkitys kasvaa. Siitä tulee Pertunmaan kunnan talouden suurin toimiala 3,1 miljoonan euron budjetilla. Se muodostaa kunnan menoista yli puolet kunnan ulkoisten ja sisäisten toimintamenojen ollessa 6 119 640 euroa. Pelkät ulkoiset menot ovat 5 408 150 euroa. Energian, korkojen, ruuan ja palkkojen nousu nostavat toimintamenoja varovaisen arvion mukaan 200 000 euroa vuonna 2023.

Uudistuksista huolimatta kunnan perustehtävä säilyy ennallaan. Kuntalain mukaan kunnan tehtävänä on ollut ja on jatkossakin tehdä työtä oman alueen elinvoiman kehittämiseksi ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Yksin kunta ei laajaa tehtäväkenttää pysty hoitamaan, vaan siihen tarvitaan niin sujuvaa verkostoyhteistyötä. Vuonna 2023 korostuu yhteistyön rakentaminen uudistuville kunnille muiden kuntien sekä yhteistyökumppaneiden ja etenkin hyvinvointialueiden kanssa.

Pertunmaan kunta on solminut kuntasopimuksen ja tarjoaa kodin ukrainalaisille. Kuntaan on muuttanut sopimuksella 12 ukrainalaista, joista seitsemän on Pelaserilla töissä. Pertunmaan, Suomen ja maailman tehtävänä on tukea ja auttaa sotaa pakenevia kansalaisia.

Kunnassa tehdään kehittämistyötä ulkopuolisella rahoituksella. Erityisesti Kuortti – portti Pertunmaalle ja Etelä-Savoon – hankkeen ja siihen liittyvien jatkohankkeiden toteuttaminen on ykköstavoite

Tosiasia kuitenkin on, että Pertunmaan taloudellinen tilanne on järkyttävä. Tahtotila säilyttää kunta itsenäisenä etäänny askel kerrallaan kauemmaksi. Pelastaako joku Pertunmaan kunnan? Ihmettä odotellessa.

Tärkeää on kuitenkin muistaa, että ihmiset, luonto, metsät ja maat eivät katoa mihinkään.

Leena Ruotsalainen
kunnanjohtaja

SISÄLLYSLUETTELO

KUNTASTRATEGIAN TOTEUTTAMINEN VUONNA 2023	5
1. LAPSET JA NUORET	5
1.1. Varhaiskasvatus	5
1.2. Yhtenäiskoulu	6
1.3. Vapaa-aika, nuorisotyö ja kulttuuri	8
1.4. Ruokapalvelut	9
2. HYVINVOINTI JA OSALLISUUS	9
2.1. Pertunmaa on kansalaisyhteiskunta pienoiskoossa	10
2.2. Liikunta, kulttuuri ja hyvinvointi	10
2.3. Digitaalinen osaaminen	11
2.4. Jokitupa – työllistäminen ja muut aktiivitoimet sekä asukkaiden olohuone	11
2.5. Pertuntori, Pertun päivät ja muut tapahtumat	12
2.6. Aluevaalit	12
2.7. Asuminen, kiinteistöt ja muu infra	12
2.8. Ympäristö ja metsät	13
2.9. Rakennusvalvonta	13
3. TYÖ JA YRITTÄMINEN	13
3.1. Kuortti – portti Pertunmaalle	14
3.2. Yhteistyö yrittäjien kanssa	14
3.3. Työllisyyden kuntakokeilu	15
3.4. Mökistä kodiksi	15
3.5. Kuntamarkkinointi	15
3.6. Seutukunnallinen yhteistyö	15
3.7. Kirkonkylän vedet	16
3.8. Jätehuolto	16
4. MARKKINOINTI	16
PERTUNMAA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ	16
1. Yhteiskunnallinen tilanne, väestömuutokset ja ikärakenne	16
1.1. Väkiluku	17
1.2. Muuttoliike	18
1.3. Luonnollinen väestönmuutos	18
2. Kuntatalous ja taloudelliset lähtökohdat	19
3. Henkilöstö	19
4. Riskit ja uhkakuvat	20
4.1. Sota	20
4.2. Pandemiat	20
4.3. Tietosuojaja- ja turva	20
4.4. Eriarvoisuuden ja ristiriitojen kärjistyminen	21
TALOUSARVIO 2021 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2022–24	21
1. Talousarvio ja tuloslaskelma 2022	21
2. Taloussuunnitelma 2023–2025	25
3. Investoinnit 2022–2025	25
4. Rahoituslaskelma	26
5. Käyttötalousosa tulosalueittain	27
VESILAITOKSEN TASEYKSIKKÖ	39
LIITTEET	41

KUNTASTRATEGIAN TOTEUTTAMINEN VUONNA 2023

Pertunmaata rakennetaan kuntastrategian viitoittamaa tietä: 1. Lapset ja nuoret, 2. Hyvinvointi ja osallisuus, 3. Työ ja yrittäminen, 4. Markkinointi. Nykyinen kuntastrategia on määritelty vuosille 2019–2023. Uuden strategian valmistelua jatketaan.

1. LAPSET JA NUORET

Kuntastrategiassa lasten, lapsiperheiden ja nuorten hyvinvointi on nostettu kärkiasiaksi. Tehtävä on haastava, koska erityisesti nuoret joutuvat tai pääsevät lähtemään opiskelemaan heti peruskoulun jälkeen muualle. Toisen asteen koulutukseen siirrytään pääasiassa lukioon Mäntyharjulle ja ammatilliseen koulutukseen Mikkeliin.

Kunnan keskeisenä strategisena tavoitteena on luoda mahdollisimman hyvät puitteet varhaiskasvatukseen, peruskoulutukseen, harrastamiseen ja osallistumiseen. Lapsuuden ja nuoruuden hyvät kokemukset saattavat parhaimmillaan kantaa siten, että kotiseudulle halutaan palata.

Merkittävän haasteen varhaiskasvatuksen ja yhtenäiskoulun tulevaisuuden kehittämiseksi luodaan lasten ja nuorten määrän jatkuva väheneminen. Tulevana talouden suunnittelukautena laaditaan suunnitelmat varhaiskasvatuksen ja opetuksen yhteistyön tiivistämisestä. Tavoitteena on toiminnallisen yhteistyön lisäksi suuntautua fyysisesti samalle alueelle. Päiväkoti Keinula on lähellä elinkaarensa päätä. Keinulan toimintojen siirto nykyisen yhtenäiskoulun tiloihin mahdollistuu lähivuosina.

Hyvinvointialue aloittaa toimintansa 1.1.2023. Erityisen tärkeää on yhteistyön ja toimivien yhdyspintojen rakentaminen hyvinvointialueen kanssa. Lasten, lapsiperheiden ja nuorten neuvonta, ohjaus, tuki ja apu tulee varmistaa terveydenhuollon, lastensuojelun, neuvolan, oppilashuollon ja monen muun tahon kanssa.

Varhaiskasvatus

Päiväkoti Keinula kirkonkylässä ja ryhmäperhepäiväkoti Kuuttilassa Kuortissa tarjoavat lapsille mahdollisuuden kasvaa viihtyisässä ja laadukkaassa ympäristössä. Keinulassa on 25 lasta ja Kuuttilassa 15 lasta. Lasten määrä vaihtelee vuosittain ja joskus kuukausittain.

Kunta siirtyy maksuttoman varhaiskasvatuksesta maksuton puolipäivähoitoon ja tarjoaa kotihoidon kuntalaisen päiväkotikäisille lapsille ja perheille. Tulevana talouden suunnitteluvuotena tarkastellaan Keinulan ja Kuuttilan yhdistämistä keväällä 2024. Tavoitteena on Kuortti – portti Pertunmaalla ja Etelä-Savoon-hankkeen ja muiden toimenpiteiden avulla lapsimäärän kasvattaminen ja käytöasteen nostaminen. Jos on nähtävissä, että tavoitteet eivät toteudu siirrytään yhden päiväkodin malliin.

Pertunmaalla kuten koko Suomessa on haastavaa löytää koulutettuja ja pätevää henkilökuntaa ja myös päiväkodin johtajaa. Varhaiskasvatuksen henkilökuntapula näkyy varhaiskasvatuksen arjessa: uusiin työtehtäviin ja sijaisuuksiin on haastavaa saada työntekijöitä. Tulevana vuonna ja taloussuunnittelukaudella panostetaan yhteistyöhön naapurikuntien kanssa. Kaikilla on samansuuntaiset haasteet. Lasten määrä vähenee sekä koulutettua henkilökuntaa on vaikea saada.

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa ja tukea huoltajia kasvatustyössä. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta ja sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Tavoitteena on jatkaa laadukasta varhaiskasvatusta Keinulassa ja Kuuttilassa.

Tavoite/tavoitteet:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Vasu-käytäntöjen työstäminen, ryhmävasun laatiminen ja hyödyntäminen toiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa.	Perheille tarkoitetun Vasun täyttöohjeen muokkaaminen henkilökunnan versiota mukaillen	Esimiehet ja henkilökunta.
Henkilöstön työkuvioiden ajanmukaistaminen.	Henkilöstönimikkeet ajanmukaisiksi.	Esimiehet, henkilökunta ja yt-toimikunta.
Yhteistyön vahvistaminen koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa.	Erityistä tukea saavien lasten tukitieto varhaiskasvatuksesta opetukseen. Esikoululaisten varhaiskasvatuksen hoito iltapäivisin ja koulun ip-toiminta yhdistettynä.	Esimiehet ja henkilökunta.
Digi-hanke	Henkilöstön digi-osaamisen vahvistaminen. Varhaiskasvatuksen tv/digi-strategian laatiminen.	Sivistysjohtaja ja päiväkodin johtaja.
Lasten ja perheiden osallistumisen ja vaikuttamisen lisääminen.	Vasu-keskustelut, lapsen ja perheen toiveet ja ehdotukset toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.	Esimiehet ja henkilökunta.
Maksuttomasta varhaiskasvatuksesta puolimaksuttomaan hoitoon.	Talousarvio 2023 ja tiedottaminen perheille.	Kunnanhallitus ja sivistysosasto.
Tilojen yhteiskäytön suunnitelmien laadinnan aloittaminen.	Henkilöstön suunnittelupäivät yhdessä koulun henkilökunnan kanssa.	Kunnanhallitus ja sivistysosasto.

1.1. Yhtenäiskoulu

Yhtenäiskoulu luo oppimisen, yhteisöllisyyden ja perinteiden vahvan kokonaisuuden. Yhtenäiskoulussa on 119 lasta ja nuorta lukuvuonna 2022–23.

Koulun toiminnan tarkoituksena on antaa oppilaille nykyaikaisin menetelmin oppilaiden omien edellytysten mukaista ja valtakunnallista opetussuunnitelmaa noudattavaa opetusta, jotta he perustiedot ja – taidot saavuttaneena pystyvät hakeutumaan jatko-opintoihin, pystyvät sopeutumaan muuttuviin tilanteisiin sekä saavat perusvalmiudet työelämää varten. Koulun monipuolisen opetuksen ja kasvatuksen tavoitteena on omaa elämäänsä hallitseva kansalainen, jolla on terve itsetunto ja henkinen vahvuus.

Opetus- ja kasvatustyötä ohjaa valtakunnallisten lakien, ohjeiden ja suunnitelmien lisäksi koulun omat toimintasuunnitelmat, turvallisuussuunnitelmat ja oppilashuollolliset suunnitelmat. Koulu seuraa valtakunnallista opetuksen ja kasvatuksen kehitystä ja turvaa oppimismahdollisuuden erilaisille oppijoille. Valtakunnallisiin koulutuksiin ja hankkeisiin osallistumalla ylläpidetään ja kehitetään kouluyhteisön osaamista ja päivitetään koulun toimintamalleja.

Koulu tukee oppilaiden hyvinvointia ja kehitystä myös iltapäivisin tarjottavalla iltapäivätoiminnalla ja kerhotoiminnalla. Nämä toiminnot tukevat koulun kasvatuksellisia, opetuksellisia ja ohjauksellisia tavoitteita tarjoamalla tasa-arvoisia mahdollisuuksia harrastustoiminnassa.

Koulun henkilökunta tekee monipuolista ja säännöllistä yhteistyötä kotien kanssa. Yhteistyöllä tuetaan kasvatuksen ja opetuksen järjestämistä siten, että jokainen oppilas saa tarpeidensa mukaista opetusta, ohjausta ja tukea. Huoltajien osallisuus on keskeinen osa koulun toimintakulttuuria.

Koulun tulee kehittyä yhteiskunnan kehityksen mukana. Tämä näkyy mm. tietotekniikan käytössä osana opetusta. Koulu toimii tiiviissä yhteistyössä kunnan eri toimijoiden kanssa sekä paikallisten että seudullisten toimijoiden kanssa.

Tavoite:	Toimenpide / mittari:	Vastuutaho:
Pääsy jatko-opintoihin 100 %.	Toisen asteen koulutukseen hyväksytyjen oppilaiden määrä.	Koulutoimi, oppilaanohjaus.
Kouluyhyvinvoinnin kehittyminen, fyysinen, psyykinen ja henkinen turvallisuus.	Huoltajille ja oppilaille tehtävä koulutyytyväisyyskysely. Monipuolinen kerhotoiminta. Luokkien ryhmyttäminen. Päivitetyt pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat. Oppilashuoltotyön kehittäminen.	Oppilashuoltoryhmä, kerhovastaava.
Erityisopetuksen joustavat tukimuodot, oppilaiden kohtaaminen yksilöllisesti ja erityisopetuksen tarpeet huomioiden.	Huomioidaan tukea tarvitsevien oppilaiden erilaiset tuen muodot, joustavuus ja suunnitelmallisuus sekä tunnetarpeiden ja tukitoimien kirjaaminen.	Oppilashuoltoryhmä, henkilökunta ja yhteistyötahot hyvinvointialueella.
Oppilaiden huomioiminen päätöksenteossa, osallisuuden edistäminen.	Oppilaskunta- ja tukioppilastoiminta aktiivista Koulutyytyväisyyskysely.	Yhtenäiskoulun henkilökunta.
Koulun toimintaa kehittäviin ja tukeviin hankkeisiin osallistuminen laadukkaasti opetuksen kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi.	Hankkeiden aktiivinen haku ja toiminnot kehitystyössä, loppuselvitykset.	Yhtenäiskoulun henkilökunta.

Yrittäjyys ja projektikokeilut erityisesti ammatillisessa koulutuksessa olevat.	Toteutetut tapahtumat ja vierailut testamenttivaroilla.	Koulu ja nuorisotyö ja yhteistyökumppanit
Oppivelvollisuuden laajeneminen.	Valvonta ja mahdolliset oppilasta tukevat toimenpiteet.	Rehtori, oppilaanohjaaja ja nuoriso-ohjaaja.

1.3. Vapaa-aika, nuorisotyö ja kulttuuri

Nuorisotyö on yhdessä tekemistä ja kasvamista. Nuorten parissa tehtävä työ on nuorten näköistä. Työ rakentuu myönteisen nuoruuden näkökulmasta, jossa mielekäs vapaa-aika, nuorten oma toiminta ja heille ajankohtaiset asiat ovat keskiössä. Tuttuus ja välitön yhteys nuoriin luo luottamuksellisen ilmapiirin, missä on lupa onnistua ja epäonnistua. Nuorisotyössä katsotaan asioita nuorten näkökulmasta ja yhdessä nuorten kanssa mm. nuorisoneuvoston kautta.

Nuorisotyö järjestää avointa toimintaa PNT:llä, Pertunmaan nuorisotalolla ja erilaisissa tapahtumissa. Etsivä nuorisotyö ja koulunuorisotyö ovat keskeisiä työvälineitä nuorten parissa tehtävässä työssä. Yhteistä työtä toteutetaan seudullisena yhteistyönä.

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Nuorten osallistumisen ja vaikuttamismahdollisuuksien vahvistaminen.	Nuorten kanssa laaditaan yhteinen toimintasuunnitelma. Vuorovaikutusta vahvistetaan päätöksentekijöiden kanssa.	nuoriso-ohjaaja sekä nuorisoneuvosto.
Nuorten järjestämät kulttuuritapahtumat: Kulttuuristipendiraha lukiolaisille. Tapahtumatuottajarahaa nuorille.	Toteutuneet kulttuuritapahtumat testamenttivaroille.	Sivistysosasto, koulu, nuoriso-ohjaaja ja nuorisoneuvosto.
Koulunuorisotyön vahvistaminen.	Koulussa toteutettavat hankkeet, ja osallistuminen oppilaiden tapahtumiin koululla sekä nuoriso-ohjaajan osallistuminen oppilashuoltotyöhön.	nuoriso-ohjaaja yhteistyössä koulun ja yhteistyökumppaneide kanssa.
Nuoriso-ohjaajan ja liikunnanohjaajan työpariutta vahvistetaan.	Nuorisotyön ja liikunnan yhteiset toiminnot.	Esimiehet, nuoriso-ohjaaja ja liikunnanohjaaja.
Nuorisotyö tarjoaa nuorille luotettavaa aikuisen ohjausta ja tukea.	Nuorten tilan käyttö ja tapahtumat: käyttäjämäärät ja tapahtumien määrä.	Liikunta-, nuoriso- ja opetustoimi yhteistyökumppaneineen.

Jokaiselle lapselle ja nuorelle tarjotaan harrastustoimintaa.	Harrastamisen Suomen malli-hankkeeseen osallistuminen ja harrastusmahdollisuuksista tiedottaminen.	Vapaa-aika-, nuoriso- ja opetustoimi yhteistyökumppaneineen.
---	--	--

Pertunmaan kunta on lasten kulttuurikeskus Verson jäsen ja tekee suunnitelmallista alueellista yhteistyötä kulttuurikasvatuksen toteuttamiseksi.

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Verso ja Akken mahdollistamien toimintojen toteutus.	Käyttäjäkokemus ja palautekysely	Sivistysosasto ja Lasten kulttuurikeskus Verso
Koulukonsertit ja Nuorten kulttuuritapahtumat.	Vuoden aikana yhteensä viisi.	Sivistysosasto.

1.4. Ruokapalvelut

Ruokapalvelut siirtyy 1.1.2023 Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n kokonaisuuteen. Pertunmaan yhtenäiskoululle, päiväkotikielun ja ryhmäperhepäiväkotikielun Kuuttilaan toimitetaan päivittäiset ateriat sovitun suunnitelman mukaan.

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Ruokapalvelun tarkoitus on tuottaa asiakkailleen maistuvaa ja terveellistä sekä ravinto-opillisesti oikeasisältöisiä ruokannoksia taloudellisesti.	Asiakastyytyväisyyskysely.	Järvi-Saimaan palvelut Oy.

2. HYVINVOINTI JA OSALLISUUS

Kunnan tehtävänä on hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä ennalta ehkäisevä työ. Sosiaali- ja terveystoimesta huolehtii Etelä-Savon hyvinvointialue 1.1.2023 lukien. Kunnan tehtävänä on tiedottaa, viestittää ja pitää yllä vuorovaikutusta sekä toimia aktiivisesti hyvinvointialueen suuntaan. Kunnan tulee varmistaa yhdyspintojen toimivuus.

Kunnan tehtävänä on toimia mahdollistajana, kumppanina ja esimerkkinä. Kunnan vahvistaminen ja erilaiset kehittämistoimet syntyvät vuorovaikutuksessa asukkaiden, vapaa-ajanasukkaiden ja eri toimijoiden kesken yhteisellä tekemisellä, myönteisellä asenteella sekä osallistumista ja vaikuttamista vahvistamalla. Asukas on ykkönen.

Hyvinvoinnin osatekijät jaetaan yleensä kolmeen ulottuvuuteen: 1. terveys, 2. materiaallinen hyvinvointi, 3. koettu hyvinvointi ja elämänlaatu. Hyvinvointiin kuuluu sekä yksilöiden ja yhteisön näkökulma. Yksilön/asukkaiden omaehtoinen toiminnan ja itsensä toteuttamisen mahdollisuudet. Yksilön hyvinvointiin vaikuttavat monet tekijät kuten sosiaaliset suhteet, onnellisuus ja sosiaalinen pääoma. Yhteisön hyvinvointiin vaikuttavat muun muassa asuinolot ja ympäristö, työllisyys ja työolot sekä toimeentulo.

2.1. Pertunmaa on kansalaisyhteiskunta pienoiskoossa

Pertunmaan yhdistykset ja porukat toimivat aktiivisesti ja tuovat toiminnallaan hyvää pöhinää kuntaan. Yhdistysten toiminta on arvokasta ja merkittävää. Kunnan tehtävänä on tukea yhdistysten mahdollisuuksia toimia ja elää.

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Yhdistysten tukeminen	Avustusten määrä ja maksuttomien tilojen käyttö.	Kunnanhallitus.
Otetaan käyttöön kulttuurikoikeiluavustus.	Yhdistyksille tarjotaan viisi tuhannen euron avustusta kaikille avoimien kulttuuritapahtumien järjestämiseen.	Kunnanhallitus.
Taidenäyttelyjen toteuttaminen.	Kunnantalon taidenäyttelyt vähintään kolme ja Kuortin kylätalon taidenäyttely kesällä.	Johtoryhmä ja vapaaehtoiset.
Kuntastrategian laatiminen jatketaan yhdessä asukkaiden, vapaa-ajanasukkaiden yhdistysten, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa.	Järjestetyt tilaisuudet ja tapahtumat. Kuntastrategia valmis.	Johtoryhmä, kunnanhallitus ja muut päätöksentekijät.
Hyvinvointisuunnitelman laatiminen yhdessä asukkaiden ja yhdistysten sekä muiden toimijoiden kanssa.	Järjestetyt tilaisuudet ja tapahtumat. Hyvinvointisuunnitelma valmis.	Johtoryhmä, kunnanhallitus ja muut päätöksentekijät.

2.2. Liikunta, kulttuuri ja hyvinvointi

Asukkaiden liikuntamahdollisuudet mahdollistavat omaehtoisen terveydestä ja hyvinvoinnista huolehtimisen. Kunnan tehtävä on luoda edellytykset kuntalaisten omalle aktiivisuudelle.

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Asukkaiden liikunta-, ravitsemustieto ym. mahdollistaminen.	Ryhmien määrä.	Liikunnanohjaaja.

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Ehkäisevä päihdetyö	Koulussa ja nuorisotalolla toteutettavat projektit	Nuorisotyö yhdessä koulun ja yhdistysten kanssa.

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Alueellisen yhteistyön vahvistaminen.	Kulttuuritoiminnan toteuttaminen yhteistyössä naapurikuntien kanssa.	Sivistysosasto.

2.3. Digitaalinen osaaminen

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Kunta tarjoaa tilat digikinkereiden ja digitohtorin vastaanotolle.	Käytetyt tilat ja tunnit.	Vertaisohjaajat ja kunta.
Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa.	Toteutuneet toimenpiteet.	Kunnanhallitus.

2.4. Jokitupa – työllistäminen ja muut aktiivitoimet sekä asukkaiden olohuone

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Työllisyyden kuntakeilun ja TE2025 valmistelu ja toteuttaminen yhteistyössä Mikkelin seudun työllisyyskokeilun ja TE2025 hankkeen kanssa.	Jokitupa – yksi ovi työttömien ja tai työttömyysuhan alla oleville henkilöille ja ESR+-hanke.	Kunnanhallitus ja Jokitupa-työryhmä.
Erilaisten elämänhallinta polkujen ja merkityksellisen elämän vahvistaminen koulutuksessa, työllistämässä ja muussa aktiivisuudessa työllisyyden kuntakokeilussa.	Avoimille työmarkkinoille työllistyneet, palkkatuetut ja muut tukitoimet.	Jokitupa-työryhmä.
Kuntouttava työtoiminnan toteuttaminen yhdessä hyvinvointialueen kanssa.	Kuntouttavassa työtoiminnassa mukana olleet.	Jokituvan työryhmä ja hyvinvointialueen edustaja.
Yhteisöllinen asukkaiden olohuone ja maksuton tilan käyttö yhdistyksille.	Käyttäjien määrä.	Jokituvan työryhmä.
Sisätalvitorin vakiinnuttaminen.	Toteutuneet sisätalvitorit.	Jokituvan työryhmä. Yhdistysten ja asukkaiden omavastuu.
Ukrainalaisten kotoutuminen ja työllistyminen.	Työllisten osuus ja yhteiset tilaisuudet paikallisten kanssa.	Ukraina –tiimi (kunta, seurakunta ja SPR)

2.5. Pertuntori, Pertun päivät ja muut tapahtumat

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Pertuntorin toteuttaminen toukokuusta syyskuuhun yhteistyössä yhdistysten kanssa.	Toripäivien, kävijöiden ja yhdistysten määrä ja palaute.	Toriryhmä.
Pertun päivät 30.6.-2.7.23 ja Pertun pyrhähdys 2.7.23	Osanottajien määrä ja arvio tapahtumien onnistumisesta.	Pertunmaan valtuuskunta ja työryhmä.

2.6. Eduskuntavaalit

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Eduskuntavaalien onnistunut läpivienti.	Suunnitelmallinen valmistautuminen.	Keskusvaalilautakunta, toimistos sihteeri ja muu henkilökunta.
Tiedottaminen eduskuntavaaleista.	Viestintä kuntavaaleista eri kanavia pitkin.	Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja.

2.7. Asuminen, kiinteistöt ja muu infra

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Tuottaa kunnan omien kiinteistöjen kunnossapito kustannustehokkaasti niin, että niiden arvo säilyy ja ne ovat terveellisiä ja turvallisia toimitiloja käyttäjilleen.	Aikataulutettu kunnossapito kustannustehokkaasti niin, että niiden arvo säilyy ja ne ovat terveellisiä ja turvallisia tiloja käyttäjilleen.	Tekninen johtaja ja tekninen lautakunta.
Yhtiöittämisen jälkeinen vuokra-asuntokiinteistöjen omistajaohjaus.	Määritelty ja toteutettu omistajaohjauksen linjauksia.	Kunnanhallitus, kunnanvaltuusto ja kunnanjohtaja.
Palvelukylän ja Rinnehovin kehittäminen Rinteen perintövaroilla.	Toteutuneet toimenpiteet.	Tekninen johtaja, tekninen lautakunta ja kunnanhallitus yhteistyössä Pertunmaan Tukikoti ry:n kanssa

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Huolehtia kunnan muun kiinteään ja rakennetun omaisuuden hoidosta niin, että ne palvelevat kuntalaisia moitteetta, ja niiden	Käytetyt eurot. Asukastyytyväisyys. Kirkonkyläraitin yleisilme.	Tekninen johtaja ja tekninen lautakunta.

käyttöarvo säilyy hyvänä tulevaisuudessakin.		
--	--	--

2.8. Ympäristö ja metsät

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Kunnan metsäomaisuuden hoito niin, että tuottotavoitteet saavutetaan hoitamalla metsätöitä niin, että metsien luonto ja virkistysarvot säilyvät ja ovat kaikkien kuntalaisten nautittavana.	Metsien hehtaarituohto.	Tekninen johtaja ja tekninen lautakunta yhteistyössä metsänhoitoyhdistyksen kanssa.
Ilmasto-ohjelman käytännön toteuttaminen. Erityisesti Kuortin uusiutuvien energioiden lisääminen.	Toteutetut toimenpiteet.	Johtoryhmä, kunnanhallitus ja muut päätöksentekijät.

2.9. Rakennusvalvonta

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Tuottaa rakennusvalvonnan palvelut laadukkaasti: asiakkaat saavat ystävällisen palvelun ja hakemukset käsitellään viivyttämättä ja tasapuolisesti.	Lupapäätösten määrä/vuosi.	Rakennustarkastaja.

3. Työ ja yrittäminen

Työ, toimeentulo ja yrittäminen luovat edellytykset elinvoimaiselle kunnalle. Monet tekijät hankaloittavat elinvoimaisuuden vahvistamista kuten työpaikkojen ja työvoiman puute sekä yritysten toimintamahdollisuudet.

Vuoden 2022 aikana työllisten määrä on lisääntynyt 3,2 prosenttia. Työllisyyden kasvu kuitenkin hidastui kesällä alkuvuoden nopean kasvun jälkeen, ja työllisyys kasvaa noin kaksi prosenttia vuonna 2022. Työllisyysaste nousee vuonna 2022 lähes 74 prosenttiin, joka on puolitoista prosenttiyksikköä edellisvuotta korkeampi. Vaikka työpaikkoja on runsaasti tarjolla, on niihin haasteellista saada osaavia tekijöitä ns. kohtaanto-ongelman takia. Se omalta osaltaan hidastaa yritysten kasvua.

Pertunmaan kunnan tilanne lukuina:

Lokakuu 2022:

-työttömien osuus työvoimasta	10 %
-alueella asuvan työllisen työvoiman määrä	633
Tilastokeskuksen kuntien avain luvut vuodelta 2020	
-työllisyysaste	68,1 %
-asuinkunnassaan työssäkäyvien osuus	63,9 %
-kunnassa olevien työpaikkojen lukumäärä	535

-alkutuotannon työpaikkojen osuus	19,4 %
-jalostuksen työpaikkojen osuus	20,2 %
-palvelujen työpaikkojen osuus	56,3%

Vision toteuttamiseksi on ylitettävä hankaluutta aiheuttavat tekijät ja toimittava rohkeasti sekä ennakkoluulottomasti. Säännöllinen yhteys Pertunmaan yrityksiin ja kunnan toimijoiden myönteinen asenne yritystoiminnan mahdollisuuksien tukemiseksi ovat tärkeitä ulottuvuuksia.

Kuortti on Pertunmaan elinvoiman ja yritysten keskeinen kehittämiskohde. Kuortti – portti Pertunmaalle ja Etelä-Savoon hanketta jatketaan. Erilaisella ulkopuolisella rahoituksella pyritään toteuttamaan hankkeen eri osa-alueita. Yhteistyö alueen yritysten, asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa ovat keskeinen osa Kuortin kehittämistä. Etelä-Savon toimijat kuten Etelä-Savon maakuntaliitto, Etelä-Savon ELY-keskus, Suur-Savon Sähkö Oy, Mikkelin kehittämissyhtiö Miksei Oy:n ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa verkostoituminen ja konkreettisten hankkeiden toteuttaminen mahdollistaa Kuortin vahvistamisen. Oppilaitokset kuten Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu ja Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti osallistuvat omalta osaltaan yhteiseen työhön.

Suomen hallitus on päättänyt jatkaa vuonna 2021 aloitettua TE-palvelujen siirtoa kunnille. Pertunmaan kunta on ollut mukana ko. vuonna alkanutta työllisyyden kuntakokeilua. Kunta vastaa osasta työllistämistoimia Mikkelin seudun kuntakokeilun, TE-toimiston, Mikkelin kehittämissyhtiö Miksei Oy:n ja Etelä-Savon hyvinvointialueen kanssa. Hallituksen tavoitteena on, että työllisyyden hoidon kokonaisuuteen valmistellaan rahoitusmalli, joka kannustaa kuntia kehittämään toimintaansa työllisyyttä edistäväksi ja rahoitusmallin avulla lisätään työllisyyttä. Tehtävien siirto on tarkoitus toteuttaa vuoden 2025 alusta.

Pertunmaan kunnan tavoitteena on olla mukana työllisyyden kuntakokeilussa ja edelleen uudessa rahoitusmallissa vuoden 2025 alusta.. Tavoitteena on työttömien työllistäminen ja aktivointi. Erityisen tärkeitä ovat ihmiset itse ja heidän mielekäs sekä hyvinvointia tukeva elämä. Samaan aikaan tavoitteena on päästä eroon ns. sakkomaksuista jotka kuormittavat kunnan taloutta n. 90 000 vuosittain.

3.1. Kuortti – portti Pertunmaalle

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Elinvoiman vahvistaminen Kuortissa hankkeella: Kuortti – portti Pertunmaalle ja Etelä-Savoon.	Yhteistyöhanke. Osallistujat.	Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja.
Kuortin kehittämistä tukevien hankkeiden toteuttaminen: Vihreän siirtymän ja harvaanasuttu maaseutu.	Toteutuneet hankkeet ja tulokset.	Kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja tekninen johtaja.

3.2. Yhteistyö yrittäjien kanssa

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Yhteistyön ja vuorovaikutuksen lisääminen yrittäjien kanssa.	Säännölliset tapaamiset. Säännöllinen tiedottaminen.	Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja

	Pertunmaan yrittäjien kanssa ja konkreettisesta yhteistoiminnasta sopiminen.	
Kuortin yrittäjien osallistuminen Kuortin kehittämiseen.	Toimenpiteet.	Kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja tekninen johtaja.

3.3. Työllisyyden kuntakokeilu ja kuntouttava työtoiminta

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Työllisyyden kuntakokeilu ja valmistautuminen vuoteen 2025.	Toteutuneet työllistymiset tai muut vastaavan esim. koulutus.	Työryhmä ja kunnanjohtaja yhteistyössä Mikkelin seudun kuntakokeilun kanssa.
Asukkaiden osallistuminen kuntouttavaan työtoimintaan.	Osallistuneet asukkaat.	Työryhmä ja kunnanjohtaja yhteistyössä Etelä-Savon hyvinvointialueen kanssa.

3.4. Vapaa-ajan asukkaat

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Vapaa-ajan asunnon muuttaminen vakituiseksi asunnoksi – mökistä kodiksi edellytysten luominen.	Vapaa-ajanasukas vakituiseksi määrä/henkilöt. Teknisten palvelujen toimenpiteet.	Kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja tekninen johtaja.
Vapaa-ajan asukkaille viestinnän vahvistaminen, osallistumisen lisääminen kunnan tapahtumiin sekä osaamisen hyödyntäminen eri hankkeissa.	Erilliset viestintätoimenpiteet.	Kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja yhteistyökumppanit.
Etätyön ja muiden työn tekemisen edellytysten lisääminen.	Toteutuneet etätyömahdollisuudet ja muut toimenpiteet.	

3.5. Kuntamarkkinointi

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Matkailupalvelut/ kuntamarkkinointi Viitostien yhteismarkkinointi.	Yhteismarkkinointiin osallistuneet toimijat.	Kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja markkinointiryhmä.
”Viitoskäytävä - Kumppanuudella kehittyvä kasvuvyöhyke”	Toteutuneet toimenpiteet.	Kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja Kuortti – portti Pertunmaalle ja Etelä-Savoon ohjausryhmä.

3.6. Seutukunnallinen yhteistyö

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Aloitteellisuus seutukunnallisessa yhteistyössä.	Opetuksessa ja ja varhaiskasvatuksessa luodut yhteiset toimintamallit.	Kunnanhallitus, kunnanjohtaja, sivistysjohtaja ja naapurikunnat.
Pienten kuntien elinvoimaa – hankkeen jatkohanke: Hartola, Joutsa, Pertunmaa ja Sysmä: Pienten kuntien Akatemia.	Hankkeen ja keskeisten toimenpiteiden toteuttaminen.	Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja yhteistyössä hankkeen kuntien kanssa.
Päijänne-Leader ry:n uuden ohjelmakauden 2021–2027 hyödyntäminen.	Viestintä alueen toimijoille kuten kyläyhdistyksille. Kunnan omat hankkeet.	Kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja markkinointiryhmä.

3.7. Kirkonkylän vedet

Tavoitteet:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Kirkonkylän vesistöt-hanke jatkuu: 1. Pieniveden, Pankajoen ja Pankalammen kunnostus; 2. Virkistysmahdollisuuksien lisääminen vesistöjen ympäristössä; 3. Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen.	Hankesuunnitelman mukainen konkreettinen teko vuosittain. Vähintään yksi asukastapaaminen vuodessa. Aktiivinen tiedottaminen hankkeen etenemisestä ja toimenpiteistä.	Hankkeen toteutus yhteistyössä Pertunmaan valtuuskunnan, Pertun osuuskunnan, kirkonkylän kyläyhdistyksen ja asukkaiden kanssa. Seuranta: kunnanhallitus ja kunnanjohtaja.

3.8. Jätehuolto

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Jätehuollon uudelleen järjestely Kymenlaakson Jäte Oy:n kanssa. toteutuu täysimääräisesti 2023	Tiedottaminen asukkaille ja muille toimijoille.	Tekninen johtaja ja tekninen lautakunta, kunnanhallitus ja Kymenlaakson Jäte Oy.

4. Markkinointi

Markkinointi ei ole irrallinen osa vaan enemmänkin perusta erityisesti työn ja yrittämisen, tunnettavuuden lisäämisen ja kunnan ulkoisen myönteisen kuvan rakentamisessa erilaisilla toimenpiteillä ja tapahtumilla sekä avoimella ja läpinäkyvällä viestinnällä ja tiedottamisella. Yhteydet ovat kunnossa eri medioihin ja some on aktiivisessa ja näkyvässä käytössä.

PERTUNMAA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

1. Yhteiskunnallinen tilanne, väestömuutokset ja ikärakenne

Pertunmaa on osa suurempaa kokonaisuutta valtakunnallisesti ja maailmanlaajuisesti. Maailmankaikkeuden tapahtumat vaikuttavat myös Pertunmaan kehitykseen. Erityisesti Venäjän raakalaismainen hyökkäys

Ukrainaan on vaikutuksiltaan merkittävä. Inhimillisten kärsimysten lisäksi sota vaikuttaa inflaatioon mm. energian ja ruuan hintaan.

Lisäksi suuret ja rajattomat sekä maailmanjärjestystä ravistavat tapahtumat ovat tulleet oven taakse. Kyberhyökkäykset, terrorismi, epävakaa maailman johtajat, uskonnolliset jännitteet, ilmastonmuutos, pandemiat ja monet muut seikat heijastuvat meihin kaikkiin.

Valtiovarainministeriön syksyn 2022 ennusteiden ja kuntatalousohjelman mukaan maailmantalouden kasvun arvioidaan hidastuvan vuoden 2021 nopean kasvun jälkeen 2,7 prosenttiin vuonna 2022 ja edelleen 2,5 prosenttiin vuonna 2023. Bruttokansantuotteen (BKT) arvioidaan kasvavan Suomessa 1,7 prosenttia vuonna 2022.

Alkuvuonna 2022 talouden tuotanto on kehittynyt suotuisasti ja työllisyys on jatkanut nopeaa kasvuaan. Talouskasvun ennustetaan hidastuvan vuoden 2022 lopulla enemmän kuin vielä kesällä 2022 ennakoitiin. BKT:n kasvun arvioitaan hidastuvan 0,5 prosenttiin vuonna 2023.

Hyödykkeiden ja energian hintojen nousu on jatkunut kesästä lähtien arvioitua nopeampana. Kuluttajahintojen nousu vähentää kotitalouksien ostovoimaa, kulutusta ja talouden kasvua selvästi loppuvuodesta 2022 ja vuoden 2023 alkupuolella.

Vuosina 2024–2026 BKT:n kasvun arvioidaan olevan talouden potentiaalista kasvua nopeampaa, noin 1,4 prosenttia vuosittain. Koronapandemian ja Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset talouskasvuun ovat heikentäneet Suomen julkista taloutta. Julkisyhteisöjen alijäämä supistuu vuonna 2022 nopean talous- ja työllisyyskasvun sekä koronatoimien päättymisen takia. Vuonna 2023 alijäämä kääntyy uudelleen kasvuun ja julkisen talouden ennustetaan pysyvän vahvasti alijäämäisenä tulevina vuosina. Julkisen velan suhde BKT:hen alenee tänä vuonna, mutta kääntyy nousevalle uralle vuonna 2023.

Julkisyhteisöjen menojen ja tulojen rakenteellinen epätasapaino on mittava ja kestävyysvajeen arvioidaan olevan nyt 3,0 prosenttia suhteessa BKT:hen eli noin 9 miljardia euroa vuoden 2026 tasolla.

Vuonna 2022 nimellisansioiden ennustetaan nousevan 2,6 prosenttia. Reaalisten ansioiden ennustetaan kuitenkin laskevan tänä vuonna keskimäärin lähes 4 prosenttia, sillä inflaatio ylittää selvästi nimellisansioiden kasvun. Palkkasumman arvioidaan kasvavan lähes 5 prosenttia. Siihen vaikuttaa nimellisansioiden lisäksi työllisyyden positiivinen kehitys. Työllisyyden supistuessa palkkasumman ennustetaan nousevan noin 3 prosenttia vuosina 2023 sekä 2024.

Pertunmaan kunta on solminut kuntasopimuksen VOK Mikkelin ja Migrin kanssa ukrainalaisten tukemiseksi ja auttamiseksi. Kuntamallissa kunta tuottaa tilapäistä suojelua hakevien ja saavien henkilöiden majoituspalvelut sekä antaa henkilölle majoitukseen ja arkeen liittyvää ohjausta ja neuvontaa. SPR:n Mikkelin vastaanottokeskus vastaa muiden vastaanottopalvelujen järjestämisestä. Kunta vastaa palvelujen ja toiminnan laadusta ja asianmukaisuudesta. Kuntasopimuksen mukaisesti ukrainalaisten tukemista jatketaan vuonna 2023 yhteistyössä Pertunmaan kappeliseurakunnan ja SPR:n osaston kanssa.

1.1. Väkiluku

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Suomen väkiluku oli lokakuun 2022 lopussa 5 561 309. Koko maassa väkiluku kasvoi tammi-lokakuun 2022 aikana 13 068 henkilön verran (+0,24 prosenttia). Väestönkasvua ylläpiti muuttovoitto ulkomailta, sillä maahanmuuttoa oli 24 872 enemmän kuin maastamuuttoa. Syntyneitä oli 13 410 vähemmän kuin kuolleita.

Tilastokeskuksen väestönmuutosten ennakkotietojen mukaan väkiluku väheni Etelä-Savossa tammi-lokakuun 2022 aikana yhteensä 905 henkilön verran (-0,7 prosenttia). Edellisenä vuonna

tammi-lokakuussa väkiluku väheni 799 henkilön verran. Etelä-Savon ennakkoväkiluku oli lokakuun lopussa 130 783. Pertunmaan väkiluku lokakuun lopussa oli 1599.

Etelä-Savon väestöennusteen mukaan väestökehitys on laskeva vuoteen 2040 saakka koko alueella. Väestön ennustetaan vähenevän nykyisestä reilusta 130 000 henkilöstä 107 041 henkilöön vuoteen 2040 mennessä. Vuositasolla väestön alenema Etelä-Savossa on jopa 1 262 henkilöä / vuosi.

Koko maan tasolla väestö kasvaa tulevina vuosina hieman, mutta alhaisen syntyvyyden vuoksi väkiluku lähtee nykyisellä kehityksellä laskuun vuonna 2034.

Ennusteen mukaan Pertunmaalla olisi vuonna 2040 1359 asukasta.

1.2. Muuttoliike

Kokonaisnettomuutto oli tammi-lokakuussa 2022 positiivinen kaikissa Etelä-Savon seutukunnissa; Mikkelin seutukunnassa +250, Savonlinnan seutukunnassa +6 ja Pieksämäen seutukunnassa +40. Kokonaisnettomuutto oli positiivinen kuudessa kunnassa Etelä-Savossa; Mikkelissä (+286), Pieksämäellä (+40), Rantasalmella (+18), Kangasniemellä (+5), Mäntyharjussa (+4) ja Enonkoskella (+2).

Pertunmaalla kokonaisnettomuutos oli lokakuun 2022 lopussa 14. Kuntaan muuttaneita oli 72 ja kunnasta muuttaneita 62.

Kuntien välisestä muutosta ja siirtolaisuudesta muodostuva kokonaisnettomuutto oli Etelä-Savossa vuoden 2022 tammi-lokakuussa yhteensä 296 henkilön verran positiivinen, kun edellisenä vuonna vastaavaan aikaan kokonaisnettomuutto oli 234 henkilön verran positiivinen. Lokakuussa muuttovoittoa tuli 52 henkilön verran.

1.3. Luonnollinen väestönmuutos

Tammi-lokakuussa 2022 luonnollinen väestönmuutos oli Etelä-Savossa -1 227, mikä on synkin luku yli vuosikymmeneen. Syntyneitä oli 622 ja kuolleita 1 849. Vuoden 2021 tammi-lokakuussa luonnollinen väestönmuutos oli Etelä-Savossa -1 033

Tammi-lokakuussa 2022 syntyneiden ja kuolleiden ero Pertunmaalla oli -28.

Kaikista maakunnista tammi-lokakuussa 2022 luonnollinen väestönmuutos oli positiivinen vain Uudella- maalla (+1 525) sekä Pohjois-Pohjanmaalla (+20). Eniten luonnollinen väestönmuutos oli miinuksella Varsinais-Suomessa (-1 372), Satakunnassa (-1 343) ja Kymenlaaksossa (-1 336).

Pertunmaan väkiluku oli 31.12.2020 1654, 31.10.2021 oli 1647 ja 31.10.2022 1599.

2. Kuntatalous ja sen haasteet sekä taloudelliset lähtökohdat

Vuosi 2023 on Suomen julkisessa hallinnossa ja myös kuntataloudessa historiallinen, sillä hyvinvointialueet aloittavat toimintansa. Kuntien vastuulla olleet sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirretään hyvinvointialueille ja niitä vastaavat menot, tulot ja rahoitus valtiolle. Kuntien tulot sekä menot vähintään puolittuvat uudistuksen seurauksena.

Väestön ikääntyminen on lisännyt hoito- ja hoivapalvelujen tarvetta ja siten kuntatalouden menopaineita jo pitkään, mutta hyvinvointialueuudistuksen myötä nämä hankalasti ennakoitavat ja yhä kasvavat menot siirtyvät hyvinvointialueiden vastuulle.

Toimintakatteen arvioidaan heikkenevän pienentyneiden valtionavustusten vauhdittamana, mutta vuosikate pysynee lähellä vuoden 2021 tasoa verorahoituksen kasvaessa ripeästi. Hyvinvointialueiden aloittaminen vaikuttaa merkittävästi myös kuntatalouden tuloihin. Rahoitusvastuun siirtyessä kunnilta valtiolle on valtion tuloja lisättävä ja kuntien tuloja vastaavasti vähennettävä niiltä pois siirtyvän rahoitusvastuun verran.

Uudistusta valmisteltaessa on asetettu tavoitteeksi, ettei kansalaisten kokonaisveroaste nouse. Sen takia kunnallisveroprosentteja alennetaan kaikissa kunnissa 12,64 prosenttiyksiköllä vuonna 2023. Lisäksi yhteisöverotulojen jako-osuutta pienennetään kolmanneksella ja valtion jako-osuutta kasvatetaan vastaavasti.

Kuntien verotulojen arvioidaan laskevan 47 prosenttia vuonna 2023. Kuntien verotulokertymä jää vuonna 2023 poikkeuksellisesti normaalia korkeammalle tasolle, sillä osa aiempien vuosien kunnallis- ja yhteisöverotuloista maksetaan kunnille vuonna 2023 vanhojen kunnallisveroprosenttien ja yhteisöverotulojen jako-osuuksien mukaisesti.

Myös kuntien valtionosuuksista vähennetään hyvinvointialueille siirtyvien tehtävien rahoitus. Kuntien valtionosuuksien arvioidaan laskevan 65 prosenttia vuonna 2023. Kuntatalouden toimintatulojen arvioidaan laskevan noin 31 prosenttia vuonna 2023. Kuntataloudesta siirtyy hyvinvointialueiden myötä merkittävä määrä esimerkiksi asiakasmaksutuottoja.

Lisäksi hallitus esitti vuoden 2023 talousarviossa varhaiskasvatusmaksuja alennettavaksi pysyvästi. Tämän arvioidaan pienentävän kuntatalouden maksutuloja 29 miljoonaa euroa vuonna 2023 ja 70 miljoonaa euroa vuodesta 2024. Toimintatulojen laskua hidastavat kuntien hyvinvointialueille vuokraamista kiinteistöistä saamat vuokratulot, joiden suuruudeksi on oletettu kuntatalouden kehitysarviossa 700 miljoonaa euroa vuonna 2023.

Kuntatalouden tilanne helpottuu hyvinvointialueuudistuksen myötä, kun nopeimmin kasvavat menot siirtyvät pois kuntien vastuulta. Kuntatalouteen jää kuitenkin menojen ja tulojen välille rakenteellinen epätasapaino. Kunnissa tasapainottamistoimenpiteiden teko muuttuu nykyistäkin vaikeammaksi talouden pienentyessä. Investointitarpeet eivät kuitenkaan poistu, vaan säilyvät suurina. Kunnille tulee pakolliseksi ilmastolain muutoksen myötä ilmasto-ohjelma. Kuntien on suunnitelmallisesti osallistuttava ilmastomuutoksen hillintään omilla toimillaan, jotka myös vaativat resurssointeja.

3. Henkilöstö

Kunnan henkilöstö on tärkein voimavara kunnan toiminnan turvaamisessa. Viime vuosien aikana henkilöstö- ja muita resursseja on kiristetty ja juustohöylätty. Henkilöstö joutuu venymään monesta syystä. Erityisesti hallinto-, talous- ja toimistohenkilökunta ja viranhaltijajohto ovat olleet kovilla. Muutokset toimintaympäristöissä, järjestelmien ja systeemien lisääntyminen sekä erilaisten sähköisten järjestelmien käyttöönotto heijastuvat työssä jaksamiseen ja ylitöihin. Pieni kunta joutuu ja pääsee hoitamaan samat asiat ja systeemit kuin isokin, toki pienemmässä mittakaavassa.

Tavoite:	Toimenpide/mittari:	Vastuutaho:
Henkilöstön teemakuukaudet esim. liikuntaa ja kulttuuria sekä koko henkilöstön tilaisuus kerran vuodessa.	Toteutuneet teemakuukaudet ja henkilöstön tilaisuus.	Kunnanjohtaja ja johtoryhmä.

Työhyvinvointikysely henkilökunnalle keväällä 2023.	Kyselyyn vastanneiden määrä. Suunnitellut/toteutuneet toimenpiteet.	Kunnanjohtaja ja johtoryhmä. Mukana valmistelussa tyhyryhmä ja yt-toimikunta.
---	---	---

VIRAT JA TOIMET YHTEENSÄ OSASTOITTAIN

	v.2021	v.2022	v.2023	v.2024	v.2025	v.2026
Kunnanjohtaja	1	1	1	1	1	1
Hallinto ja talous	6	6	6	6	6	6
Sivistystoimi	28,1	26,2	23,1	20,6	19,1	19,1
Varhaiskasvatus	10	10,5	10	9	9	9
Tekninen toimi	13,5	13,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Osastot yhteensä	58,6	57,2	46,6	43,1	41,6	41,6

4. Riskit ja uhkakuvat

Moneen maailmanlaajuiseen ja valtakunnalliseen riskeihin ja uhkakuviin on vaikea vaikuttaa, mutta tiettyihin riskeihin ja uhkakuviin voidaan varautua.

4.1. Sota

Venäjän raakalaismainen hyökkäys Ukrainaan 24.2.2022 on jatkunut koko vuoden. Toimintasuunnitelmaa kirjoittaessa ei ole näkyvissä rauhansopimuksen edellytyksiä. Ukrainalaiset joutuvat elämään jatkuvan pelon ja pommitusten uhan alla.

Sota vaikuttaa maailmanlaajuisesti valtioiden ja päätöksentekijöiden vuorovaikutussuhteisiin. Myönteistä on se, että erityisesti Euroopassa valtiot ja EU kokonaisuudessaan tuomitsee sodan. Monet valtiot tukevat ja auttavat Ukrainaa sotatilanteessa.

Sota on vaikuttanut energian saantiin ja ruuan kallistumiseen, jolla on heijastusvaikutuksia eri puolille maailmaa ja myös Pertunmaalle. Kaikkien toimijoiden yksittäisistä ihmisistä, yrityksiin, alueisiin ja valtiontasolle on kyettävä minimoimaan mm. energiankäyttöä. Uhkana on, että energian riittävyyden varmistamiseksi on energiaa säännösteltävä sähkökatkoksin.

4.2. Taloushaasteet ja kuntaliitosmahdollisuus

Edellä mainittu sota vaikuttaa kunnan talouteen kustannuksia lisäävästi. Energia, ruoka, korot ja ostopalvelut nousevat. Kustannusten nousu vaikeuttaa entisestään kunnan selviämistä taloudellisesta kriisistä. Syksyllä 2023 selviää onko kunnalla mitään mahdollisuutta toimia itsenäisenä kuntana.

4.3. Pandemiat

Vaikuttaa siltä, että erilaiset maailmanlaajuiset pandemiat, viimeisin korona, tulevat olemaan lähes arkipäivää. Pandemiat eri muodoissaan esiintyvät n. 6-10 vuoden välein. Kukaan ei toki osaa ennustaa kiihtyykö pandemioiden ilmentyminen vieläkin nopeammin.

Pertunmaalla tulee kyetä varautumaan pandemioiden esiintymiseen tietoisuutta, viestintää ja erilaista varautumista lisäämällä. Kunnan tehtävä on omalta osaltaan yhteistyössä mm. Essoten kanssa varauduttava mm. maskien ja käsidesien saatavuuteen. Pertunmaan tulee noudattaa valtakunnallisia ohjeita erilaisissa

kriisitilanteissa. Kunta voi omalta osaltaan vahvistaa viestintää erilaisten kanavien kautta ja varmistaa, että asukkailla on tarvittava tieto miten tulee toimia.

4.4. Tietosuoja ja – turva

Tietosuoja ja – turva asiat ovat entistä tärkeimpiä. Pertunmaalla toimii tietosuojatyöryhmä ja kokopäiväinen it-asiantuntija. Yhdessä ryhmän ja henkilöstön kanssa käydään tietoturvaan liittyviä asioita läpi ja jokaisella on velvollisuus huolellisuuteen tietoturva-asioissa. Pertunmaa toimii yhteistyössä Mikkelin seudun vastaavan ryhmän kanssa.

Tietoturvaohjeistus on liitetty osaksi perehdyttämisosiossa. Tämän lisäksi jokainen kunnan työntekijä on velvoitettu suorittamaan verkkopohjainen tietoturvan opintopaketti, josta suorittamisesta on esitettävä todistus esimiehelle.

Käyttäjää, myös päätöksentekijöitä, on ohjeistettu ilmoittamaan mahdollisista tietoturvaongelmista it-asiantuntijalle matalalla kynnyksellä. Organisaation kannalta merkittävistä tietoturvariskeistä ja -tapauksista tiedotetaan käyttäjiä.

Käyttöoikeuksia resursseihin ja sovelluksiin myönnetään tehtäväperusteisesti. Toimialueen käyttäjätilit on jaettu ryhmiin, joiden mukaisesti jokaiselle henkilölle muodostuvat riittävät oikeudet työtehtävien suorittamiseksi. Tulostimien käyttö vaatii kirjautumisen, pois lukien mahdolliset henkilökohtaiset kirjoittimet.

Työasemien tekninen tietoturvaratkaisu perustuu keskitetyksi hallittuun haittaohjelmatorjunta- ja palomuuriohjelmaan. Laitteitten tilaa seurataan säännöllisesti hallintakonsolin kautta. Työasemien pääsy verkkoon estyy, mikäli viruskuvaukset ovat liian vanhat.

Ulommainen suojaus on palveluntarjoajan toteuttama. Palomuurin lisäksi internet-liikenne tarkistetaan virusten varalta. Oletuksena palomuurissa on avoinna vain ehdottoman tarpeelliset portit. Kaikki muutokset ja avaukset, joita tyyppillisesti tarvitaan liikennöintiin SaaS- ym. palveluihin, pitää erikseen pyytää suoritettavaksi.

Henkilöstöä on ohjeistettu olemaan tallentamatta luottamuksellista tai henkilötietoja sisältäviä aineistoja pilvipalveluihin. Luottamuksellisen tiedon siirtoon on käytettävissä turvaposti, jota henkilöstö on velvoitettu käyttämään tähän tarkoitukseen, mikäli tällaista aineistoa joudutaan toimittamaan sähköpostitse.

4.5. Eriarvoisuuden ja ristiriitojen kärjistyminen

Kunnallissalan kehittämissäätiön tutkimuksen mukaan selvä enemmistö suomalaisista on jossain määrin vakuuttunut siitä, että pahoinvointi lisääntyy ja hyvinvointi hiipuu 63 %. Kansalaisten mielestä eriarvoisuus kasvaa maassamme kohtalokkaasti 60 %. Tulokset kertovat kansalaisten luottamuksen horjuvan.

Luottamuksen horjuminen liittyy vahvasti myös kansalaisten näkemukseen demokratiasta ja päätöksenteosta.

Pertunmaalla äänestysprosentti kuntavaaleissa 2017 oli 64,1 (2015 67,5 % ja 2012 66,3 %) ja kuntavaaleissa 2021 56,6 %. Vuonna 2022 pidettiin aluevaalit. Äänestys % oli 45,5.

TALOUSARVIO 2023 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2024–2026

1. Talousarvio ja tuloslaskelma 2023

Vuoden 2023 talousarvio on tulojen ja menojen jälkeen ylijäämäinen 2 972 300 euroa. Ylijäämä muodostuu edelleen myymättä olevista Suur-Savon sähkön osakkeista. Myynti kirjataan satunnaisiin eriin. Kunnanvaltuuston päättämistä osakkeista on myymättä 592. Vuosikate on -725 950 ja poistojen osuus - 415 750.

Pertunmaan kunnan budjetista lähtee sote-menoja 9 304 484 euroa ja pelastustoimen menoja 165 557 euroa 1.1.2023 aloittavalle Etelä-Savon hyvinvointialueelle. Kunnan talousarviossa, Essoten talousarvion mukaisesti, vuodelle 2022 on varattu 8 754 595 euroa. Essoten ennuste todellisista kustannuksista on 9 850 195 euroa. Todelliset kustannukset ovat Pertunmaan kunnalle 1 095 600 euroa talousarviota suuremmat. Arvion perusteella Essoten kustannukset ovat kasvaneet 2017–2022 aikana lähes 4,3 M€. Essoten kustannusten kasvu ja niiden vaikutus vielä taloussuunnitteluvuosiin 2024–26 erityisesti valtionosuuteen sekä verotuloihin on kokonaisuudessaan vaikea arvioida

Verotuloennuste vuodelle 2023 on 3 778 000 euroa.

Kunnan valtionosuus on negatiivinen -401 270 euroa.

Muut tulot mm. osingot, vuokrat, avustukset, metsät 1 282 680.

Talousarvioon 2023 vaikuttavat päätökset ja talouden tasapainottamistoimenpiteet:

Kunta on päättänyt kunnanvaltuuston päätöksellä 15.11.21 § 89 siirtää kunnan jätehuollon järjestämisen 1.1.22 Kymenlaakson Jäte Oy:lle. Jätehuollon lopullinen toimintojen siirto tapahtuu vuoden 2023 aikana. Pertunmaan kunta liittyy osakkaaksi 1.1.2023 lukien. Asukaslukuun suhteutetun merkittävien osakkeiden määräksi on sovittu 24 ja niiden merkintähinnaksi yhteensä 8073,02 euroa.

Kunnanvaltuusto päätti 14.3.2022 § 19 Pertunmaan kunnan omistamien vuokra-asuntojen luovutuksen Koy Pertunmetsälle apporttina. Vuokra-asuntoja luovutettiin 1.5.2022 yhteensä 60. Kokonaisena vuonna 2021 ko. vuokra-asuntojen toimintatuotot olivat 289 830,11. Toimintakulut 165 351,90, poistot 83 593,26 ja sisäiset toimintakulut 15 841,32.

Kunnanvaltuusto päätti 19.9.2022 § 51 myydä Vigmanin testamentilla saadut Vantaan kuusi asuntoa. Asuntokaupoista toteutui 2022 aikana kaksi ja loput myydään talousarviovuonna 2023. Vigmanin testamenttivaroilla turvataan lasten ja nuorten sekä ikäihmisten liikuntamahdollisuudet, varhaiskasvatuksen maksuton puolipäivähoito sekä nuorten järjestämät tapahtumat.

Kunnanvaltuusto päätti 17.10.2022 § 57 Pertunmaan ruokapalvelujen siirron Järvi-Saimaan Palvelut Oy:lle. Kunta maksaa yhtenäiskoululle ja varhaiskasvatukselle toimitettavista aterioista Järvi-Saimaan Palvelut Oy:lle 16 512,50 euroa kuukaudessa, yhteensä 198 150 euroa vuodessa (alv 0 %) 1.1.2023 lukien.

Kunnanvaltuusto päätti 17.10.2022 § 59 vesihuoltolaitoksen uudet taksat vuodelle 2023 (alv 0 ja 24):

Vesi- ja jätevesiliittymämaksut: Veden liittymämaksu 2,45 €/m² Jäteveden liittymismaksu 3,06 €/m². Veden kulutusmaksu: 2,27 €/m³ 2,83 €/m³ Jäteveden kulutusmaksu: 2,94 €/m³ 3,64 €/m³. Veden perusmaksu: 93,09 € 115,43 €/vuosi/liittymä. Lietteiden vastaanottohinnat Sakokaivoliete: 15,90 €/m³ 19,72 €/m³. Umpikaivoliete: 8,48 €/m³ 10,51 €/m³. Rasvakaivoliete: 15,90 €/m³ 19,72 €/m³.

Valtuuston päätti 17.10.22 § 61 ja 62 vuoden 2023 veroprosenttia ja kiinteistöveroja ei korotettu.

Veroprosentti on 21,5. Yleinen kiinteistöveroprosentti on 1,05, vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,65, muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,30 ja yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0. voimalaitosten kiinteistövero valmistellaan vuonna 2023.

Talousarviovuonna toteutetaan säästötoimenpiteitä joiden avulla osaltaan pystytään tasapainottamaan taloutta. Vuoden 2023 toteutetaan seuraavat säästötoimenpiteet. Talouden tasapainottamisen erityisenä haasteena on negatiivinen valtionosuus ja kasvavat kustannukset koroissa, energiassa, ruuassa ja palkoissa. Varovainen arvio kasvattaa kustannuksia 200 000 euroa.

Talousarviossa 2023 on huomioitu säästöt tai päättyvät toimenpiteet: 1. yksityistieavustus päättyy, 2. työmatkatuki päättyy, 3. kulttuurin ostopalvelu päättyy, 4. kirjaston säästö, 5. päätöksenteon säästö, 6. varhaiskasvatus siirtyy maksuttomaan puolipäivähoitoon, 7. kiinteistöhoiton ja siivouksen säästöt. 8. henkilöstön palkkakulusäästöt mm. vapaa-aikasihteerin paikkaa ei täytetä. Lisäksi eläkeperustaiset maksut pienevät ja muuttuvat tasausmaksuksi.

Investointeihin on varattu vuodelle 2023 20 000 euroa. Yhtenäiskoulun ilmanvaihto on korjattava.

Kunnan pitkäaikaista lainaa on lyhennetty suunnitelman mukaisesti. Pitkäaikaista lainaa on vuoden 2022 lopussa 4 932 926,24 euroa (vuoden 2021 lopussa 5 312 512,92€). Kunnan lyhytaikaista lainaa Kuntarahoitukselta on 2,5 M€ ja pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä 379 586,68€. Lyhytaikaista lainaa on jouduttu ottamaan sote-kustannusten kattamiseen. Vuoden 2022 lopussa pitkäaikaista lainaa per/asukas on 3 077 € ja lyhytaikaista lainaa per/asukas 1 796 €. Lainat yhteensä per/asukas 4 873 €.

Käyttötalouden talousarvio vuodelle 2023 sitoo määrärahojen osalta kunnanvaltuuston näiden toimielintasolla (päävastuualue) ja lautakuntaa tulosaluetasolla nettomääräisinä. Lautakunta voi harkintansa mukaan siirtää määrärahoja koskevaa päätösoikeutta viranhaltijoilla kustannuspaikkatasolla. Avustusmäärärahojen osalta talousarvio on sitova meno/saaja-tasolla. Tavoitteiden osalta vain mitattavissa olevat tavoitteet ovat sitovia. Muut esitetyt tavoitteet ja suoritteet ovat määrärahojen perusteluja. Kunnanhallitus voi muuttaa edellä mainittuja tavoitteiden tasoa edellyttäen, etteivät laatutavoitteet kuitenkaan oleellisesti muutu.

Rahoitusosan sitovuustaso on valtuustotaso pitkäaikaisten saamisten ja pääomarahoituksen osalta. Valtuusto voi myöntää kunnanhallitukselle oikeuden talousarviovuoden aikana ottaa tilapäisluottoa maksuvalmiuden turvaamiseksi. Suunnitteluvuosien 2023–25 määräraha-arviot ovat ohjeellisia ja ne tarkentuvat ko. vuosien talousarviovuoden laadinnan yhteydessä. Poistosuunnitelma on valtuuston hyväksymänä sitova, mutta käyttöomaisuudesta tehtävät poistot eivät sisälly sitovaan määrärahaan.

TALOUSARVION TULOSLASKELMA**Ulkoinen**

	TP 2021	TA 2022 + muutos	TAE 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
	€	€	€	t€	t€	t€
Toimintatuotot	1 876 379	1 527 210	1 282 680	1 144	1 128	1 128
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-15 372 923	-14 858 450	-5 408 150	-5 333	-5 312	-5 297
Toimintakate	-13 496 544	-13 331 240	-4 125 470	-4 189	-4 184	-4 169
Verotulot	6 827 341	6 464 000	3 778 000	3 670	3 744	3 897
Valtionosuudet	6 235 033	6 236 680	-355 280	-4	-91	-147
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	10 184	4 000	3 500	4	4	4
Muut rahoitustuotot	114 665	70 000	71 000	71	71	71
Korkokulut	-30 745	-30 720	-97 700	-98	-98	-98
Muut rahoituskulut	0	0	0			
Vuosikate	-340 066	-587 280	-725 950	-546	-554	-442
Poistot ja arvonalentumiset	-619 885	-544 660	-415 750	-381	-354	-329
Satunnaiset erät		4 900 000	4 114 000	930	910	775
Tilikauden tulos	-959 951	3 768 060	2 972 300	3	3	3
Poistoeron muutos						
Varausten muutos						
Rahastojen muutos						
Tilikauden yli-/alijäämä	-959 951	3 768 060	2 972 300	3	3	3

Tavoitteet ja tunnusluvut

Toimintatulot/Toimintamenot,%	12,21	10,28	23,72	21,45	21,23	21,30
Vuosikate/Poistot, %	-54,86	-107,83	-174,61	-143,31	-156,50	-134,35
Vuosikate, euro/asukas	-206,60	-368,66	-463,27	-353,63	-363,99	-294,08
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)€	-3 016 004	752 056	3 724 356	3 727 356	3 730 356	3 733 356
Asukasmäärä vuoden lopussa	1646	1593	1567	1544	1522	1503

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * toimintatuotot / (toimintakulut - valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 * vuosikate / poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate euroa / asukas

2. Taloussuunnitelma 2024–2026

Kunnan kumulatiivinen alijäämä on aikaisempien vuosien 2018–2021 3 016 004,51.

Talousarviossa myyntituottoja on vuodelle 2023 4,1 M€ Suur-Savon sähkön osakkeiden myynnillä. Myyntituotot on kirjattu satunnaisiin eriin. Samoin vuosille 2024-26 on kirjattu satunnaiset erät metsän myynnistä.

Kunnan alijäämien keskeinen tekijä on sote-kustannusten nousu.

Toimintatuotot taloussuunnittelukaudelle 2024–24 ovat keskimäärin 1,1 M€. Taloussuunnitelmakaudelle 2024–26 tulos näyttää lievää ylijäämää. Satunnaisiin tuottoihin on kirjattu metsien myynnin toteuttaminen. Vuosikate on vuonna 2024 -546 000, vuonna 2025 -554 000 ja vuosi 2026 -442 000.

Pitkäaikaista lainaa on vuoden 2023 lopussa 4 553 339,56€ ja vuoden 2026 lopussa 3 414 579,52€.

Investointien osuus vuosille 2024–26 arvioidaan sen jälkeen, kun kriisikuntamenettely saadaan päätökseen.

PERTUNMAAN KUNNAN INVESTOINTIOHJELMA 2023 – 2026

INVESTOINNIT	2023	2024	2025	2026
Rakennukset ja rakennelmat	t €	t €	t €	t €
	0	0	0	0
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	2023	2024	2025	2026
	t €	t €	t €	t €
Yhtenäiskoulun IV	20 000	0	0	0
OSAKKEIDEN HANKINTA	2023	2024	2025	2026
	t €	t €	t €	t €
	0	0	0	0
Rahoitusosuus	0	0	0	0
Yhteensä	20000	0	0	0
Menot	20000	0	0	0
Tulot				
Netto	20000	0	0	0

RAHOITUSLASKELMA						
	TP 2021	TA 2022 +	TAE 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
	(€)	muutos	(€)	(t€)	(t€)	(t€)
		(€)				
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	-340 066	-587 280	-725 950	-546	-554	-443
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjaukset	97 873	4 900 000	4 114 000	930	910	775
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-457 507	-34 000	-20 000	0	0	0
Rahoitusosuudet investointeihin						
Pysyvien vast. hyödykk. luov.v	15 518					
Toiminnan ja investointien rahavirta						
	-684 183	4 278 720	3 368 050	384	356	332
Rahoitustoiminnan rahavirta						
Antolainauksen vähennykset	6 000	6 000	6 000	6	6	6
Antolainauksen lisäykset	0	0	0	0	0	0
Antolainauksen muutokset	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-379 587	-379 590	-379 590	-380	-380	-380
Lyhytaikaisten lainojen muutos	500 000	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset	-269 842					
Vaikutus maksuvalmiuteen	-827 611	3 905 130	2 994 460	10	-18	-42

Muut maksuvalmiuden muutokset erää ei esitetä talousarviossa, näin menetellään siitä syystä, että mainittuun erään sisältyviä toimeksiantojen varojen ja pääomien muutoksia, vaihto-omaisuuden ja saamisten muutoksia, sekä korottomien velkojen muutoksia ei käytännössä voida budjetoida etukäteen.

Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta						
	-2 647 240	1 631 480	4 999 530	5 383 530	5 739 530	6 071 530
Investointien tulorahoitus, %	-74,33	-1 727,29	-3 629,75	-	-	-
Laskennallinen lainanhoitokate	-0,29	-0,55	-0,61	0,10	0,10	0,11
Kassan riittävyys, pv	13,2	107,15	464,32	472,21	472,79	471,29

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * vuosikate / investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate

= (vuosikate+korkokulut) / (korkokulut + laskennalliset lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)

= 364 pv x rahavarat 31.12. / kassasta maksut tilikaudella

5. KÄYTTÖTALOUSOSA TULOSALUEITTAIN

Pertunmaan kunta ulk+sis	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	2 720 232	2 418 350	1 994 170	1 855 900
Toimintakulut	-16 216 776	-15 749 590	-6 119 640	-6 044 500
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakate	-13 496 544	-13 331 240	-4 125 470	-4 188 600
Verotulot	6 827 341	6 464 000	3 778 000	3 670 000
Valtionosuudet	6 235 033	6 236 680	-355 280	-4 000
Rahoitustuotot ja -kulut	94 103	43 280	-23 200	-23 200
Vuosikate	-340 066	-587 280	-725 950	-545 800
Poistot ja arvonalentumiset	-619 885	-544 660	-415 750	-380 840
Satunnaiset erät	0	4 900 000	4 114 000	930 000
Tilikauden yli-/alijäämä	-959 952	3 768 060	2 972 300	3 360

TAULUKOIDEN LUKUOHJE:

Tavoitteet:

Kehystetyn taulukon sisällä olevat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat hallintokuntaa valtuustoon nähden sitovia. Toiminnalliset tavoitteet ovat yleensä vähimmäistavoitteita. Taloudellisten tavoitteiden sitovia eriä ovat toimintamenot ja -tulot tai toimintakate.

Talousluvut sisältävät ulkoiset ja sisäiset tulot ja menot sekä poistot

TP Tilinpäätös 2022

TA Talousarvio 2022

TAE 2023 Hallintokunnan esitys talousarvioksi 2023

TS 2024 Ensimmäinen suunnitelmavuosi

Toimielin:

Keskusvaalilautakunta

Tulosalue: Vaalit
 Vastuu: Kunnanjohtaja

Keskusvaalilautakunta	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	2 012	0	0	0
Toimintakulut	-26 090	-16 100	-11 710	-15 700
Toimintakate	-24 078	-16 100	-11 710	-15 700
Tilikauden yli- /alijäämä	-24 078	-16 100	-11 710	-15 700

Toimielin: Tarkastuslautakunta
 Tulosalue: Tilintarkastus
 Vastuu: Kunnanjohtaja

Tarkastuslautakunta	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-22 398	-22 890	-22 540	-22 540
Toimintakate	-22 398	-22 890	-22 540	-22 540
Tilikauden yli- /alijäämä	-22 398	-22 890	-22 540	-22 540

TOIMINTA-AJATUS

Tarkastuslautakunta ja tilintarkastajat vastaavat kuntalain ja tarkastussäännön perusteella kunnan hallinnon ja talouden valvonnasta kunnan toimivasta johdosta riippumattomana toimintana.

TOIMINTA

Valtuustokauden ajaksi valittu tarkastuslautakunta sekä tilintarkastaja suorittavat kunnan hallinnon ja talouden tarkastusta, hyvän tilintarkastustavan laajuudessa.

Toimielin: **KUNNANHALLITUS**
Tulosalue: **YLEISHALLINTO**
Tilivelvolliset: Kunnanhallitus, kunnanjohtaja,

Yleishallinto	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	75 437	55 800	45 600	45 600
Toimintakulut	-666 570	-617 180	-485 840	-485 840
Toimintakate	-591 133	-561 380	-440 240	-440 240
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-591 288	-561 470	-440 300	-440 270

Toimielin: **KUNNANHALLITUS**
Tulosalue: **Keskitetysti hoidetut tehtävät**
Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

Keskitetysti hoidetut tehtävät	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	14 966	9 000	8 900	8 900
Toimintakulut	-320 644	-294 510	-275 390	-275 390
Toimintakate	-305 679	-285 510	-266 490	-266 490
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-306 648	-286 050	-266 820	-266 690

Toimielin: **KUNNANHALLITUS**
Tulosalue: **ELINKEINOTOIMI**
Tilivelvolliset: Kunnanjohtaja

Elinkeinotoimi	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	24 825	48 470	119 270	51 000

Toimintakulut	-154 837	-205 850	-250 790	-179 660
Toimintakate	-130 012	-157 380	-131 520	-128 660
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-161 188	-157 380	-131 520	-128 660

Toimielin: **KUNNANHALLITUS yhteensä**
Tulosalue:
Tilivelvolliset: Kunnanhallitus, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	115 234	113 270	173 770	105 500
Toimintakulut	-1 361 461	-1 283 630	-1 012 020	-940 890
Toimintakate	-1 246 227	-1 170 360	-838 250	-835 390
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-1 278 528	-1 170 990	-838 640	-835 620

Toimielin: **KUNNANHALLITUS**
Tulosalue: Maaseututoimi
Tilivelvolliset: Kunnanhallitus

Maaseututoimi	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-30 538	-36 180	-18 000	-18 000
Toimintakate	-30 538	-36 180	-18 000	-18 000
Tilikauden yli- /alijäämä	-30 538	-36 180	-18 000	-18 000

Toimielin: **Terveystoimi**
Tilivelvollinen: **Kunnanhallitus**

Terveystoimi	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	1 654	0	0	0
Toimintakulut	-9 418 642	-8 928 770	-69 000	-69 000
Toimintakate	-9 416 988	-8 928 770	-69 000	-69 000
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-9 418 350	-8 929 840	- 69 850	-69 660

Sisältää siirtyneiden palvelusuhteiden eläkemenoperusteisia KUEL-maksuja. Vuodesta 2023 alkaen vain eläinlääkintähuolto + ympäristö ja terveydensuojelutoimi.

Tulosalue: **SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI YHTEENSÄ**
Tilivelvollinen: **Kunnanhallitus**

Sosiaali- ja terveys- toimi	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	1 654	0	0	0
Toimintakulut	-9 428 390	-8 936 170	-69 000	-69 000
Toimintakate	-9 426 736	-8 936 170	-69 000	-69 000
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-9 428 098	-8 937 240	-69 850	-69 660

Kunnan maksuosuus vuonna 2022 on 8 754 595 €, joka tarkentuu toteutuneiden maksuosuuksien mukaan. Lisäksi toimielimen menoihin sisältyy Mikkelin kaupungin hoitamat eläinlääkintähuollon ja ympäristö- ja terveydensuojelutoimen menot 72 500 € sekä siirtyneiden palvelusuhteiden eläkemenoperusteiset KUEL-maksut 116 640€. Vuodesta 2023 alkaen vain eläinlääkintähuolto + ympäristö ja terveydensuojelutoimi.

Toimielin: **SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA**
Tulosalue: **KOULUTOIMI**
Tulosyksikkö: **PERUSKOULUT**
Tilivelvollinen: **Sivistystoimenjohtaja-rehtori**

Peruskoulut	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	155 106	82 970	66 510	66 510
Toimintakulut	-2 080 029	-2 105 220	-2 143 020	-2 143 020
Toimintakate	-1 924 923	-2 022 250	-2 076 510	-2 076 510
Tilikauden yli- /alijäämä	-1 936 105	-2 028 960	-2 080 540	-2 078 930

Toimielin: **SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA**
Tulosalue: **KOULUTOIMI**
Tulosyksikkö: **KESKIASTEEN KOULUTUS**
Tilivelvollinen: **Sivistystoimenjohtaja-rehtori**

Keskiasteen koulutus	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-625	-1 500	-600	-600
Toimintakate	-625	-1 500	-600	-600
Tilikauden yli- /alijäämä	-625	-1 500	-600	-600

Toimielin: **SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA**
Tulosalue: **KOULUTOIMI**
Tulosyksikkö: **AIKUISKOULUTUS**
Tilivelvollinen: **Sivistystoimenjohtaja-rehtori**

Aikuiskoulutus	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-39 539	-37 470	-53 160	-53 160
Toimintakate	-39 539	-37 470	-53 160	-53 160
Tilikauden yli- /alijäämä	-39 539	-37 470	-53 160	-53 160

Toimielin: **SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA**
Tulosalue: **VARHAISKASVATUS**
Tulosyksikkö: **VARHAISKASVATUS**
Tilivelvollinen: **Päiväkodin johtaja**

Varhaiskasvatus	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	54 866	53 500	66 500	66 500
Toimintakulut	-550 617	-583 150	-607 000	-607 000
Toimintakate	-495 751	-529 650	-540 500	-540 500
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-495 830	-529 700	-540 530	-540 520

Toimielin: **SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA**
Tulosalue: **KULTTUURI JA KIRJASTO**
Tulosyksikkö: **KULTTUURI**
Tilivelvollinen: **Sivistystoimenjohtaja-rehtori**

Kulttuuri	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	3 558	1 150	350	350
Toimintakulut	-81 072	-83 060	-52 920	-52 920
Toimintakate	-77 514	-81 910	-52 570	-52 570
Tilikauden yli- /alijäämä (+ poistot)	-77 514	-81 910	-52 570	-52 570

Toimielin: **SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA**
Tulosalue: **KULTTUURI JA KIRJASTO**
Tulosyksikkö: **KIRJASTO**
Tilivelvollinen: **Sivistystoimenjohtaja-rehtori**

Kirjasto	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-131 042	-144 900	-133 850	-133 850
Toimintakate	-131 042	-144 900	-133 850	-133 850
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-131 042	-144 900	-133 850	-133 850

Toimielin: **SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA**
Tulosalue: **VAPAA-AIKA**
Tulosyksikkö: **LIIKUNTA**
Tilivelvollinen: **Sivistystoimenjohtaja-rehtori**

Liikunta	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	1 125	0	36 530	36 530
Toimintakulut	-63 959	-66 380	-47 190	-47 190
Toimintakate	-62 834	-66 380	-10 660	-10 660
Tilikauden yli- /alijäämä	-62 834	-66 380	-10 660	-10 660

Toimielin: **SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA**
Tulosalue: **VAPAA-AIKA**
Tulosyksikkö: **NUORISO**
Tilivelvollinen: **Kunnanjohtaja**

Nuoriso	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	32 881	21 000	23 750	23 750
Toimintakulut	-101 812	-101 950	-90 610	-90 610
Toimintakate	-68 931	-80 950	-66 860	-66 860
Tilikauden yli- /alijäämä	-68 931	-80 950	-66 860	-66 860

Toimielin: **SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA**
Tulosalue: **HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN**
Tulosyksikkö: **HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN**
Tilivelvollinen: **Sivistystoimenjohtaja-rehtori**

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	0	0	18 000	18 000
Toimintakulut	-24 615	-26 550	-19 430	-19 430
Toimintakate	-24 615	-26 550	-1 430	-1 430
Tilikauden yli-/alijäämä	-24 615	-26 550	-1 430	-1 430

Toimielin: **TEKNINEN LAUTAKUNTA**
Tulosalue: **Yleiset työt**
Tilivelvollinen: **Tekninen johtaja-rakennustarkastaja**

Yleiset työt	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	71 678	60 850	23 350	23 350
Toimintakulut	-285 967	-323 900	-319 450	-319 450
Toimintakate	-214 289	-263 050	-296 100	-296 100
Tilikauden yli-/alijäämä (+poistot)	-366 291	-386 550	-397 540	-374 680

Toimielin: **TEKNINEN LAUTAKUNTA**
 Tulosalue: Liikelaitokset
 Tilivelvollinen: Tekninen johtaja-rakennustarkastaja

Vesilaitokset

Vesihuoltolaitokset	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2023
Toimintatuotot	266 243	241 000	269 000	269 000
Toimintakulut	-289 661	-312 730	-293 890	-293 890
Toimintakate	-23 419	-71 730	-24 890	-24 890
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-120 154	-159 880	-105 410	-98 590

Toimielin: **TEKNINEN LAUTAKUNTA**
 Tulosalue: Kiinteistöt
 Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja, tekninen johtaja-rakennustarkastaja

Kiinteistöt	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	1 519 328	1 419 700	1 271 910	1 201 910
Toimintakulut	-1 169 624	-1 165 810	-1 119 170	-1 111 170
Toimintakate	349 705	253 890	152 740	90 740
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	27 235	-67 900	-73 730	-132 980

Toimielin: **TEKNINEN LAUTAKUNTA**
Tulosalue: Tietoimitukset
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja-rakennustarkastaja

Tietoimitukset	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-28 924	-24 730	-1 370	-1 370
Toimintakate	-28 924	-24 730	-1 370	-1 370
Tilikauden yli- /alijäämä	-28 924	-24 730	-1 370	-1 370

Toimielin: **TEKNINEN LAUTAKUNTA**
Tulosalue: Rakennusvalvonta
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja-rakennustarkastaja

Rakennusvalvonta	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	41 887	30 500	40 500	40 500
Toimintakulut	-111 985	-66 600	-74 040	-74 040
Toimintakate	-70 098	-36 100	-33 540	-33 540
Tilikauden yli- /alijäämä	-70 098	-36 100	-33 540	-33 540

Toimielin
Tulosalue
Tilivelvollinen

TEKNINEN LAUTAKUNTA
Ruokapalvelukeskus
Tekninen johtaja-rakennustarkastaja

Ruokapalvelukeskus	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024
Toimintatuotot	373 678	390 410	0	0
Toimintakulut	-382 689	-385 300	-4 650	-4 650
Toimintakate	-9 011	5 110	-4 650	-4 650
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-11 832	3 100	-6 110	-5 730

6. VESIHUOLTOLAITOKSEN TASEYKSIKKÖ

Pertunmaan kunnan vesihuoltolaitoksen tavoitteena on tuottaa laadukkaat oman alan palvelut verkostoon liittyneille asiakkaille taloudellisesti. Puhdasta vettä tuotetaan omasta vedenottamosta Kuortissa sekä lisäksi ostetaan noin 30 m³ per vuorokausi Heinolasta puhdasta vettä.

Kaikki jätevesi toimitetaan siirtoviemäriä myöten Heinolaan. Häiriötilanteessa pystymme varastoimaan jätevettä vanhalla jätevedenpuhdistamolla olevaan varastoaltaaseen, jonne vastaanotamme myös sakokaivo- ja umpikaivolietettä.

Laitosta operoi Punavaara Oy. Toimistopalvelut tuottaa teknisen toimen palvelusihteeri ja laitoksen johtajana toimii Pertunmaan kunnan tekninen johtaja – rakennustarkastaja.

Veden- ja jäteveden arvonlisäverolliset kulutusmaksut alkaen 1.1.2023

Veden kulutusmaksu (sis Alv 0 %) = 2,27 €/m³ (Alv 24 % = 2,82 €/m³)
 Jäteveden kulutusmaksu (sis Alv 0 %) = 2,94 €/m³ (Alv 24 % = 3,64 €/m³)
 Veden perusmaksu (sis Alv 0 %) 93,09 €/vuosi/liittymä (Alv 24 % = 115,43 €)

Vesi- ja jätevesiliittymämaksut (Alv 0 %)

Veden liittymämaksu 2,45 €/m²
 Jäteveden liittymismaksu 3,06 €/m²

Lietteen vastaanottohinnat

Sakokaivoliete: 15,90 €/m³ + Alv 24%
 Umpikaivoliete: 8,48 €/m³ + Alv 24 %
 Rasvakaivoliete: 15,90 €/m³ + Alv 24%

Liittymismaksu määräytyy rakennuksen kerrosalan perusteella niin, että omakotikiinteistön kerroin on viisi (5), rivitalojen kerroin on kolme (3) ja muiden kiinteistöjen kerroin on kaksi (2). Lisäksi huomioidaan tontin ala yksi kertaa rakennuksen kerrosala.

PERTUNMAAN KUNNAN VESIHUOLTOLAITOS
Taseyksikön toiminnan talousarvio ja -suunnitelma vv. 2021 - 2026

Ulkoinen/sisäinen

	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Liikevaihto	266 242,54	241 000	269 000	269	269	269
Ulkoinen	231 659,04	208 000	236 000	236	236	236
Sisäinen	34 583,50	33 000	33 000	33	33	33
Valmiiden ja keskener. tuotteiden varastojen lisäys(+) tai vähennys(-)						
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot						
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana (u)	-70 990,19	-72 100	-81 250	-81	-81	-81
Varastojen lisäys(+) tai vähennys(-)						
Palveluiden ostot (u)	-161 045,29	-155 700	-182 400	-182	-182	-182
Palveluiden ostot (s)	-15 345,03	-14 480	-14 810	-15	-15	-15
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-30 654,97	-52 200	-8 000	-8	-8	-8
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-9 372,07	-11 500	-3 540	-4	-4	-4
Muut henkilösivukulut	380,49	-2 950	-500	-1	-1	-1
Poisto ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-96 735,60	-88 150	-80 520	-74	-68	-62
Arvonalentumiset						
Liiketoiminnan muut kulut (u)	-166,41	-200	-200	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut (s)	-2 467,80	-3 600	-3 190	-3	-3	-3
Liikelijäämä/-alijäämä	-120 154,33	-159 880	-105 410	-99	-93	-87
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkokulut						
Muut rahoituskulut						
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä						
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia						
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)						
Tilikauden yli-/alijäämä	-120 154,33	-159 880	-105 410	-99	-93	-87
Investointiosa						
Vesilaitos	0	0	0	0	0	0
Viemärlaitos	0	0	0	0	0	0
Investoinnit yhteensä	0	0	0	0	0	0

7. LIITTEET

- 7.1. Talousarvion käyttötalousosan rakenne - osasto- ja kustannuspaikkakartta
- 7.2. Talousarvio ja suunnitelma 1.1.–31.12.2023 ulkoinen/sisäinen
- 7.3. Henkilöstön määrä 2021–2026.

Vuoden 2023 talousarviossa käyttötalousosan rakenne on seuraava:

1 (4)

Pertunmaan kunta

Osasto- ja kustannuspaikkakartta

Osasto	Kust.paikka	
00000588		PERTUNMAAN KUNTA
	008888	Kunnan yhteiset erät
.00058802		KESKUSVAALILAUTAKUNTA
...58802111	000201	Vaalit
.00058803		TARKASTUSLAUTAKUNTA
	000301	Tarkastuslautakunta
.00058804		KUNNANHALLITUS
..00588041		YLEISHALLINTO
	000401	Kunnanvaltuusto
	000402	Kunnanhallitus
	000403	Toimikunnat
	000404	Hallintopalvelut
	000406	Muu yleishallinto
	000407	Johtoryhmä
	000409	Henkilöstön koulutus
	000410	Suhdetoiminta ja edustus
	000412	Työllistäminen
	000414	Vanhus- ja vammaisneuvosto
	000415	Kuntahistoria
	000416	Lasten kotihoidontuki
	000418	Nuorisoneuvosto
	000423	Verotus
	000428	Jokitupa toiminta
..588042		KESKITETYSTI HOIDETUT TEHTÄVÄT
	000405	Henkilöstöhallinto
	000422	Atk
	000424	Taloustoimi ja palkanlaskenta
	000425	Yhteispalvelupiste
	000426	TYKY-toiminta
..588043		ELINKEINOTOIMI
	000431	Yrityspalvelut
	000432	Matkailu
	000433	Joukkoliikenne
	000435	Lapsimyönteisyyden korostaminen
	000436	Kuortti portti Pertunmaalle
	000439	Ukraina
	000442	Pertun Päivät
	000443	Pienten kuntien elinvoimaa
	000449	Kuortti portti Pertunmaalle flat rate
	000453	Tikkutollosta tuotteeksi

	000454	Tikkutollosta tuotteeksi flat rate
	000458	Kirkonkylän vedet
	000470	Torin elävöittäminen
	000474	Kuntamarkkinointi
	000479	Poikkeusolot
..00588047		KIINT OY PERTUNMETSÄ
	000480	Kuortintaulu
	000481	Kuortinvatro
	000482	Pankaranta
	000483	Tarvepuisto
	000484	Alarinne
.00058805		MAASEUTUTOIMI
	000501	Maaseututoimi
.00058808		SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA
..00588081		KOULUTOIMI
	000801	Koulutoimisto
	000820	Sivistyslautakunta
...05880812		PERUSKOULUT
....58808121		JAKAMATON OPETUSTOIMI
	000802	Henkilöstön koulutus
	000803	Peruskoululaisten kuljetus
	000804	Erytisopetus
	000805	Muu opetus
	000814	Pidennetty oppivelvollisuus
	000815	Varhennettu pidennetty oppivelvollisuus
	000841	Koronavirus avustus esi- ja perusopetus
	000850	Kerhotoiminnan tukeminen 2021
	000868	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus 2022-2023
....58808122		PERTUNMAAN YHTENÄISKOULU
	000806	Sisäinen hallinto (PYK)
	000807	Opetustoimi (PYK)
	000808	Kouluruokailu (PYK)
	000817	Esiopetus (PYK)
	000818	Iltapäivätoiminta (PYK)
...5880813		KESKIASTEEN KOULUTUS
....58808133		KUNTAYHTYMIEN OPPILAITOKSET
	000832	Ammattikoulu (Hla)
...5880814		AIKUISKOULUTUS
....58808141		Itä-Hämeen kansalaisopisto
	000838	Kansalaisopisto
..00588082		VARHAISKASVATUS
	000869	Varhaiskasv.digitaidot 2022-2023
	001045	Päiväkotikielinen Keinu
	001048	Kuortin Kuuttila
..00588085		KULTTUURI-KIRJASTOTOIMI
...05880851		KULTTUURIPALVELUT
	000701	Kulttuuritoimi
	000702	Taiteen perusopetus
	000703	Verso

...58808513		KOTISEUTUTOIMINTA
	000705	Museo
...05880852		KIRJASTOPALVELUT
	000710	Kirjastotoimi
..00588087		VAPAA-AIKATOIMI
...05880871		LIIKUNTAPALVELUT
	000901	Liikuntapalvelut ja järj. tukeminen
...05880872		NUORISOTYÖ
	000910	Nuorisotyö ja järjestöjen tukeminen
	000918	Etsivä nuorisotyö 22-23
	000919	Harrastamisen Suomen malli 2022-23
	000920	Etsivä nuorisotyö 23-24
..0058808		HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN
	000950	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
.58810		SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI
..588101		SOSIAALITYÖ
	001004	Sosiaalityö
...05881012		LASTENSUOJELUN LAITOS- JA PERHEHOITO
	001031	Muut lasten ja perheiden palvelut
...05881013		VAMMAISTEN PALVELUT
	001014	Vammaispalvelulain mukaiset palvelut
...05881014		TOIMEENTULOTURVA
....58810141		TOIMEENTULOTUKI
	001020	Toimeentulotuki
..00588105		TERVEYSTOIMI
...05881051		PERUSTERVEYDENHOITO
...05881052		AVOHOITO
	001063	Lääkärin vastaanotto
...05881058		ELÄINLÄÄKINTÄH. JA YMPÄRISTÖ- JA TERV. SUOJELU
....58810581		ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTO
	001093	Eläinlääkintähuolto
...58810582		YMPÄRISTÖ- JA TERV.SUOJ. TOIMI
	001094	Ympäristö- ja terv.suojelutoimi
.00058814		TEKNISTEN JA YMP.PALVELUIDEN LAUTAKUNTA
..00588141		TEKNINEN HALLINTO
	001101	Tekninen hallinto
	001102	Konekeskus
	001191	Latukone
	001192	Avant kiinteistötraktori
..00588142		YLEISET TYÖT
	000902	Ulkoilualueet
	000903	Koirakiven kenttä
	001104	Yleiskaavoitus
	001105	Kaavoitus
	001106	Mittaustoimi
	001107	Liikenneväylät
	001109	Kaava-alueiden raivaukset
	001110	Puistot ym.
	001111	Venepaikat
	001112	Terminaalit

	001113	Tarvikevarasto Kuortintie
	001115	Jätehuolto
	001116	Tarvikevarasto Toivolantie
..00588143		KIINTEISTÖT
...05881431		KUNNAN KÄYTÖSSÄ
	001114	Kuortin kylätalo kiint.hoito
	001117	Yhtenäiskoulu kiint.hoito
	001118	Kisaranta kiint.hoito
	001134	Museon kiinteistönhoito
	001135	Kansantalo
	001160	Kunnavirastotalo
	001162	Palotalo
	001163	Muut kunnan käytössä olevat kiinteistöt
	001164	Palotoimen kiinteistönhoito
	001171	Kiinteistönhoitotoimi
	001172	Jokitupa kiinteistönhoito
	001173	Tukiasunto (Toivolantie)
	001175	Terveysaseman kiinteistönhoito
	001176	Rinnehovin kiinteistönhoito
	001177	Keinulan kiinteistönhoito
	001178	Kuuttilan kiinteistönhoito
	001179	Pertunrinne M2
	001185	Nuorisotalo
...05881432		VUOKRATUT
	001125	Kuortinrinne
	001136	Mansikkamäki
	001137	Pertunlehto
	001151	Muut vuokratut kiinteistöt
	001159	Veljespirtti
...5881433		TEOLLISUUSHALLIT
	001166	Teollisuushalli (rak. V. 2014)
	001167	Teollisuushalli (v. 2017)
...05881434		MAA- JA METSÄTILAT
	001180	Maa- ja metsätilat
	001183	Sorakuopat
..00588144		VESIHUOLTOLAITOKSET
	001188	Vesilaitos
	001189	Viemärlaitos
..00588146		TIETOIMITUKSET
	001195	Tietoimitukset
..588147		RAKENNUSVALVONTA
	001301	Rakennusvalvonta
..00588148		RUOKAPALVELUKESKUS
	001484	Ruokapalvelukeskus

Talousarvio ja suunnitelma

Lintokunnan ehdotus

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

EUR

	Tilinp. 2021	Ed.budj 2022	Budj. 2023	Muutos %	TS2 tuh. 2024	TS3 tuh. 2025
158802 KESKUSVAALILAUTAKUNTA						
13000 Toimintatuotot	2.012					
14000 Toimintakulut	-26.090	-16.100	-11.710	-27,3	-16	-15
14999 Toimintakate	-24.078	-16.100	-11.710	-27,3	-16	-15
16999 Vuosikate	-24.078	-16.100	-11.710	-27,3	-16	-15
18499 Tilikauden tulos	-24.078	-16.100	-11.710	-27,3	-16	-15
19999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-24.078	-16.100	-11.710	-27,3	-16	-15
158803 TARKASTUSLAUTAKUNTA						
14000 Toimintakulut	-22.398	-22.890	-22.540	-1,5	-23	-23
14999 Toimintakate	-22.398	-22.890	-22.540	-1,5	-23	-23
16999 Vuosikate	-22.398	-22.890	-22.540	-1,5	-23	-23
18499 Tilikauden tulos	-22.398	-22.890	-22.540	-1,5	-23	-23
19999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-22.398	-22.890	-22.540	-1,5	-23	-23
188041 YLEISHALLINTO						
13000 Toimintatuotot	75.437	55.800	45.600	-18,3	46	46
14000 Toimintakulut	-666.570	-617.180	-485.840	-21,3	-486	-486
14999 Toimintakate	-591.133	-561.380	-440.240	-21,6	-440	-440
16999 Vuosikate	-591.133	-561.380	-440.240	-21,6	-440	-440
17000 Poistot ja arvonalentumiset	-155	-90	-60	-33,3	0	0
18499 Tilikauden tulos	-591.288	-561.470	-440.300	-21,6	-440	-440
19999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-591.288	-561.470	-440.300	-21,6	-440	-440
188042 KESKITETYSTI HOIDETUT TEHTÄVÄT						
13000 Toimintatuotot	14.966	9.000	8.900	-1,1	9	9
14000 Toimintakulut	-320.644	-294.510	-275.390	-6,5	-275	-275
14999 Toimintakate	-305.679	-285.510	-266.490	-6,7	-266	-266
16000 Rahoitustuotot ja -kulut	-65					
16999 Vuosikate	-305.744	-285.510	-266.490	-6,7	-266	-266
17000 Poistot ja arvonalentumiset	-904	-540	-330	-38,9	0	0
18499 Tilikauden tulos	-306.648	-286.050	-266.820	-6,7	-267	-267
19999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-306.648	-286.050	-266.820	-6,7	-267	-267
188043 ELINKERTNOTOIMT						

Talousarvio ja suunnitelma

EUR

Lintokunnan ehdotus
toinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Tilinp. 2021	Ed.budj 2022	Budj. 2023	Muutos %	TS2 tuh. 2024	TS3 tuh. 2025
33000 Toimintatuotot	24.825	48.470	119.270	146,1	51	35
34000 Toimintakulut	-154.837	-205.850	-250.790	21,8	-180	-160
34999 Toimintakate	-130.012	-157.380	-131.520	-16,4	-129	-125
36999 Vuosikate	-130.012	-157.380	-131.520	-16,4	-129	-125
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-31.177					
38499 Tilikauden tulos	-161.188	-157.380	-131.520	-16,4	-129	-125
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-161.188	-157.380	-131.520	-16,4	-129	-125
388045 PALO- JA PELASTUSTOIMI						
34000 Toimintakulut	-155.090	-166.090		-100,0		
34999 Toimintakate	-155.090	-166.090	0	-100,0	0	0
36999 Vuosikate	-155.090	-166.090	0	-100,0	0	0
38499 Tilikauden tulos	-155.090	-166.090	0	-100,0	0	0
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-155.090	-166.090	0	-100,0	0	0
388047 Kiint.Oy Pertunmetsä						
33000 Toimintatuotot	6					
34000 Toimintakulut	-64.320					
34999 Toimintakate	-64.314	0	0		0	0
36999 Vuosikate	-64.314	0	0		0	0
38499 Tilikauden tulos	-64.314	0	0		0	0
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-64.314	0	0		0	0
358804 KUNNANHALLITUS						
33000 Toimintatuotot	115.234	113.270	173.770	53,4	106	90
34000 Toimintakulut	-1.361.461	-1.283.630	-1.012.020	-21,2	-941	-921
34999 Toimintakate	-1.246.227	-1.170.360	-838.250	-28,4	-835	-831
36000 Rahoitustuotot ja -kulut	-65					
36999 Vuosikate	-1.246.293	-1.170.360	-838.250	-28,4	-835	-831
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-32.235	-630	-390	-38,1	0	0
38499 Tilikauden tulos	-1.278.528	-1.170.990	-838.640	-28,4	-836	-832
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-1.278.528	-1.170.990	-838.640	-28,4	-836	-832
358805 MAASEUTUTOIMI						
34000 Toimintakulut	-30.538	-36.180	-18.000	-50,2	-18	-18

Talousarvio ja suunnitelma

EUR

Lintokunnan ehdotus

Kokous/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Tilinp. 2021	Ed.budj 2022	Budj. 2023	Muutos %	TS2 tuh. 2024	TS3 tuh. 2025
14999 Toimintakate	-30.538	-36.180	-18.000	-50,2	-18	-18
16999 Vuosikate	-30.538	-36.180	-18.000	-50,2	-18	-18
18499 Tilikauden tulos	-30.538	-36.180	-18.000	-50,2	-18	-18
19999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-30.538	-36.180	-18.000	-50,2	-18	-18
180812 PERUSKOULUT						
13000 Toimintatuotot	155.106	82.970	66.510	-19,8	67	67
14000 Toimintakulut	-2.080.029	-2.105.220	-2.143.020	1,8	-2.143	-2.143
14999 Toimintakate	-1.924.923	-2.022.250	-2.076.510	2,7	-2.077	-2.077
16999 Vuosikate	-1.924.923	-2.022.250	-2.076.510	2,7	-2.077	-2.077
17000 Poistot ja arvonalentumiset	-11.182	-6.710	-4.030	-39,9	-2	-1
18499 Tilikauden tulos	-1.936.105	-2.028.960	-2.080.540	2,5	-2.079	-2.078
19999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-1.936.105	-2.028.960	-2.080.540	2,5	-2.079	-2.078
180813 KESKIASTEEN KOULUTUS						
14000 Toimintakulut	-625	-1.500	-600	-60,0	-1	-1
14999 Toimintakate	-625	-1.500	-600	-60,0	-1	-1
16999 Vuosikate	-625	-1.500	-600	-60,0	-1	-1
18499 Tilikauden tulos	-625	-1.500	-600	-60,0	-1	-1
19999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-625	-1.500	-600	-60,0	-1	-1
180814 AIKUISKOULUTUS						
14000 Toimintakulut	-39.539	-37.470	-53.160	41,9	-53	-53
14999 Toimintakate	-39.539	-37.470	-53.160	41,9	-53	-53
16999 Vuosikate	-39.539	-37.470	-53.160	41,9	-53	-53
18499 Tilikauden tulos	-39.539	-37.470	-53.160	41,9	-53	-53
19999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-39.539	-37.470	-53.160	41,9	-53	-53
188081 KOULUTOIMI						
13000 Toimintatuotot	155.106	82.970	66.510	-19,8	67	67
14000 Toimintakulut	-2.120.193	-2.144.190	-2.196.780	2,5	-2.197	-2.197
14999 Toimintakate	-1.965.087	-2.061.220	-2.130.270	3,3	-2.130	-2.130
16999 Vuosikate	-1.965.087	-2.061.220	-2.130.270	3,3	-2.130	-2.130
17000 Poistot ja arvonalentumiset	-11.182	-6.710	-4.030	-39,9	-2	-1
18499 Tilikauden tulos	-1.976.270	-2.067.930	-2.134.300	3,2	-2.133	-2.132

Talousarvio ja suunnitelma

EUR

Lintokunnan ehdotus
toinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Tilinp. 2021	Ed.budj 2022	Budj. 2023	Muutos %	TS2 tuh. 2024	TS3 tuh. 2025
19999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-1.976.270	-2.067.930	-2.134.300	3,2	-2.133	-2.132
180821 VARHAISKASVATUS						
13000 Toimintatuotot	54.866	53.500	66.500	24,3	67	67
14000 Toimintakulut	-550.617	-583.150	-607.000	4,1	-607	-607
14999 Toimintakate	-495.751	-529.650	-540.500	2,0	-541	-541
16999 Vuosikate	-495.751	-529.650	-540.500	2,0	-541	-541
17000 Poistot ja arvonalentumiset	-79	-50	-30	-40,0	0	0
18499 Tilikauden tulos	-495.830	-529.700	-540.530	2,0	-541	-541
19999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-495.830	-529.700	-540.530	2,0	-541	-541
188082 VARHAISKASVATUS						
13000 Toimintatuotot	54.866	53.500	66.500	24,3	67	67
14000 Toimintakulut	-550.617	-583.150	-607.000	4,1	-607	-607
14999 Toimintakate	-495.751	-529.650	-540.500	2,0	-541	-541
16999 Vuosikate	-495.751	-529.650	-540.500	2,0	-541	-541
17000 Poistot ja arvonalentumiset	-79	-50	-30	-40,0	0	0
18499 Tilikauden tulos	-495.830	-529.700	-540.530	2,0	-541	-541
19999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-495.830	-529.700	-540.530	2,0	-541	-541
180851 KULTTUURIPALVELUT						
13000 Toimintatuotot	3.558	1.150	350	-69,6	0	0
14000 Toimintakulut	-81.072	-83.060	-52.920	-36,3	-53	-53
14999 Toimintakate	-77.514	-81.910	-52.570	-35,8	-53	-53
16999 Vuosikate	-77.514	-81.910	-52.570	-35,8	-53	-53
18499 Tilikauden tulos	-77.514	-81.910	-52.570	-35,8	-53	-53
19999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-77.514	-81.910	-52.570	-35,8	-53	-53
180852 KIRJASTOPALVELUT						
14000 Toimintakulut	-131.042	-144.900	-133.850	-7,6	-134	-134
14999 Toimintakate	-131.042	-144.900	-133.850	-7,6	-134	-134
16999 Vuosikate	-131.042	-144.900	-133.850	-7,6	-134	-134
18499 Tilikauden tulos	-131.042	-144.900	-133.850	-7,6	-134	-134
19999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-131.042	-144.900	-133.850	-7,6	-134	-134

Talousarvio ja suunnitelma

.lintokunnan ehdotus
toinen/Sisäinen

EUR

01.01.2023 - 31.12.2023

	Tilinp. 2021	Ed.budj 2022	Budj. 2023	Muutos %	TS2 tuh. 2024	TS3 tuh. 2025
§88085 KULTTUURI-KIRJASTOTOIMI						
§3000 Toimintatuotot	3.558	1.150	350	-69,6	0	0
§4000 Toimintakulut	-212.113	-227.960	-186.770	-18,1	-187	-187
§4999 Toimintakate	-208.555	-226.810	-186.420	-17,8	-186	-186
§6999 Vuosikate	-208.555	-226.810	-186.420	-17,8	-186	-186
§8499 Tilikauden tulos	-208.555	-226.810	-186.420	-17,8	-186	-186
§9999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-208.555	-226.810	-186.420	-17,8	-186	-186
§80871 LIIKUNTAPALVELUT						
§3000 Toimintatuotot	1.125		36.530	100,0	37	37
§4000 Toimintakulut	-63.959	-66.380	-47.190	-28,9	-47	-47
§4999 Toimintakate	-62.834	-66.380	-10.660	-83,9	-11	-11
§6999 Vuosikate	-62.834	-66.380	-10.660	-83,9	-11	-11
§8499 Tilikauden tulos	-62.834	-66.380	-10.660	-83,9	-11	-11
§9999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-62.834	-66.380	-10.660	-83,9	-11	-11
§80872 NUORISOTYÖ						
§3000 Toimintatuotot	32.881	21.000	23.750	13,1	24	24
§4000 Toimintakulut	-101.812	-101.950	-90.610	-11,1	-91	-91
§4999 Toimintakate	-68.931	-80.950	-66.860	-17,4	-67	-67
§6999 Vuosikate	-68.931	-80.950	-66.860	-17,4	-67	-67
§8499 Tilikauden tulos	-68.931	-80.950	-66.860	-17,4	-67	-67
§9999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-68.931	-80.950	-66.860	-17,4	-67	-67
§88087 VAPAA-AIKATOIMI						
§3000 Toimintatuotot	34.006	21.000	60.280	187,0	60	60
§4000 Toimintakulut	-165.771	-168.330	-137.800	-18,1	-138	-138
§4999 Toimintakate	-131.766	-147.330	-77.520	-47,4	-78	-78
§6999 Vuosikate	-131.766	-147.330	-77.520	-47,4	-78	-78
§8499 Tilikauden tulos	-131.766	-147.330	-77.520	-47,4	-78	-78
§9999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-131.766	-147.330	-77.520	-47,4	-78	-78
§80881 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN						
§3000 Toimintatuotot			18.000	100,0	18	18

Talousarvio ja suunnitelma

EUR

..lintokunnan ehdotus

..oinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Tilinp. 2021	Ed.budj 2022	Budj. 2023	Muutos %	TS2 tuh. 2024	TS3 tuh. 2025
34000 Toimintakulut	-24.615	-26.550	-19.430	-26,8	-19	-19
34999 Toimintakate	-24.615	-26.550	-1.430	-94,6	-1	-1
36999 Vuosikate	-24.615	-26.550	-1.430	-94,6	-1	-1
38499 Tilikauden tulos	-24.615	-26.550	-1.430	-94,6	-1	-1
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-24.615	-26.550	-1.430	-94,6	-1	-1
388088 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN						
33000 Toimintatuotot			18.000	100,0	18	18
34000 Toimintakulut	-24.615	-26.550	-19.430	-26,8	-19	-19
34999 Toimintakate	-24.615	-26.550	-1.430	-94,6	-1	-1
36999 Vuosikate	-24.615	-26.550	-1.430	-94,6	-1	-1
38499 Tilikauden tulos	-24.615	-26.550	-1.430	-94,6	-1	-1
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-24.615	-26.550	-1.430	-94,6	-1	-1
358808 SIVISTYS JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA						
33000 Toimintatuotot	247.536	158.620	211.640	33,4	212	212
34000 Toimintakulut	-3.073.310	-3.150.180	-3.147.780	-0,1	-3.148	-3.148
34999 Toimintakate	-2.825.774	-2.991.560	-2.936.140	-1,9	-2.936	-2.936
36999 Vuosikate	-2.825.774	-2.991.560	-2.936.140	-1,9	-2.936	-2.936
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-11.261	-6.760	-4.060	-39,9	-2	-1
38499 Tilikauden tulos	-2.837.036	-2.998.320	-2.940.200	-1,9	-2.939	-2.938
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-2.837.036	-2.998.320	-2.940.200	-1,9	-2.939	-2.938
388101 SOSIAALITYÖ						
34000 Toimintakulut	-9.748	-7.400		-100,0		
34999 Toimintakate	-9.748	-7.400	0	-100,0	0	0
36999 Vuosikate	-9.748	-7.400	0	-100,0	0	0
38499 Tilikauden tulos	-9.748	-7.400	0	-100,0	0	0
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-9.748	-7.400	0	-100,0	0	0
388105 TERVEYSTOIMI						
33000 Toimintatuotot	1.654					
34000 Toimintakulut	-9.418.642	-8.928.770	-69.000	-99,2	-69	-69
34999 Toimintakate	-9.416.988	-8.928.770	-69.000	-99,2	-69	-69
36999 Vuosikate	-9.416.988	-8.928.770	-69.000	-99,2	-69	-69

Talousarvio ja suunnitelma

EUR

Lintokunnan ehdotus

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Tilinp. 2021	Ed.budj 2022	Budj. 2023	Muutos %	TS2 tuh. 2024	TS3 tuh. 2025
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-1.362	-1.070	-850	-20,6	-1	-1
38499 Tilikauden tulos	-9.418.350	-8.929.840	-69.850	-99,2	-70	-70
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-9.418.350	-8.929.840	-69.850	-99,2	-70	-70
58810 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI						
33000 Toimintatuotot	1.654					
34000 Toimintakulut	-9.428.390	-8.936.170	-69.000	-99,2	-69	-69
34999 Toimintakate	-9.426.736	-8.936.170	-69.000	-99,2	-69	-69
36999 Vuosikate	-9.426.736	-8.936.170	-69.000	-99,2	-69	-69
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-1.362	-1.070	-850	-20,6	-1	-1
38499 Tilikauden tulos	-9.428.098	-8.937.240	-69.850	-99,2	-70	-70
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-9.428.098	-8.937.240	-69.850	-99,2	-70	-70
88141 TEKINEN HALLINTO						
33000 Toimintatuotot	3.257	4.000	4.000		4	4
34000 Toimintakulut	-5.739	-25.370	-26.020	2,6	-26	-26
34999 Toimintakate	-2.481	-21.370	-22.020	3,0	-22	-22
36999 Vuosikate	-2.481	-21.370	-22.020	3,0	-22	-22
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-999	-750	-560	-25,3	0	0
38499 Tilikauden tulos	-3.480	-22.120	-22.580	2,1	-22	-22
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-3.480	-22.120	-22.580	2,1	-22	-22
88142 YLEISET TYÖT						
33000 Toimintatuotot	71.678	60.850	23.350	-61,6	23	23
34000 Toimintakulut	-285.967	-323.900	-319.450	-1,4	-319	-319
34999 Toimintakate	-214.289	-263.050	-296.100	12,6	-296	-296
36999 Vuosikate	-214.289	-263.050	-296.100	12,6	-296	-296
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-152.002	-123.500	-101.440	-17,9	-79	-61
38499 Tilikauden tulos	-366.291	-386.550	-397.540	2,8	-375	-357
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-366.291	-386.550	-397.540	2,8	-375	-357
88143 KIINTEISTÖT						
33000 Toimintatuotot	1.519.328	1.419.700	1.271.910	-10,4	1.202	1.202
34000 Toimintakulut	-1.169.624	-1.165.810	-1.119.170	-4,0	-1.111	-1.111
34999 Toimintakate	349.705	253.890	152.740	-39,8	91	91

Talousarvio ja suunnitelma

EUR

..lintokunnan ehdotus

toinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Tilinp. 2021	Ed.budj 2022	Budj. 2023	Muutos %	TS2 tuh. 2024	TS3 tuh. 2025
16999 Vuosikate	349.705	253.890	152.740	-39,8	91	91
17000 Poistot ja arvonalentumiset	-322.469	-321.790	-226.470	-29,6	-224	-222
18499 Tilikauden tulos	27.235	-67.900	-73.730	8,6	-133	-131
19999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	27.235	-67.900	-73.730	8,6	-133	-131
188144 VESIHUOLTOLAITOKSET						
13000 Toimintatuotot	266.243	241.000	269.000	11,6	269	269
14000 Toimintakulut	-289.661	-312.730	-293.890	-6,0	-294	-294
14999 Toimintakate	-23.419	-71.730	-24.890	-65,3	-25	-25
16999 Vuosikate	-23.419	-71.730	-24.890	-65,3	-25	-25
17000 Poistot ja arvonalentumiset	-96.736	-88.150	-80.520	-8,7	-74	-68
18499 Tilikauden tulos	-120.154	-159.880	-105.410	-34,1	-99	-92
19999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-120.154	-159.880	-105.410	-34,1	-99	-92
188146 TIETOIMITUKSET						
14000 Toimintakulut	-28.924	-24.730	-1.370	-94,5	-1	-1
14999 Toimintakate	-28.924	-24.730	-1.370	-94,5	-1	-1
16999 Vuosikate	-28.924	-24.730	-1.370	-94,5	-1	-1
18499 Tilikauden tulos	-28.924	-24.730	-1.370	-94,5	-1	-1
19999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-28.924	-24.730	-1.370	-94,5	-1	-1
188147 RAKENNUSVALVONTA						
13000 Toimintatuotot	41.887	30.500	40.500	32,8	41	41
14000 Toimintakulut	-111.985	-66.600	-74.040	11,2	-74	-74
14999 Toimintakate	-70.098	-36.100	-33.540	-7,1	-34	-34
16999 Vuosikate	-70.098	-36.100	-33.540	-7,1	-34	-34
18499 Tilikauden tulos	-70.098	-36.100	-33.540	-7,1	-34	-34
19999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-70.098	-36.100	-33.540	-7,1	-34	-34
188148 RUOKAPALVELUKESKUS						
13000 Toimintatuotot	373.678	390.410		-100,0		
14000 Toimintakulut	-382.689	-385.300	-4.650	-98,8	-5	-5
14999 Toimintakate	-9.011	5.110	-4.650	-191,0	-5	-5
16999 Vuosikate	-9.011	5.110	-4.650	-191,0	-5	-5
17000 Poistot ja arvonalentumiset	-2.821	-2.010	-1.460	-27,4	-1	-1

Talousarvio ja suunnitelma

EUR

Lintokunnan ehdotus
Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Tilinp. 2021	Ed.budj 2022	Budj. 2023	Muutos %	TS2 tuh. 2024	TS3 tuh. 2025
18499 Tilikauden tulos	-11.832	3.100	-6.110	-297,1	-6	-5
19999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-11.832	3.100	-6.110	-297,1	-6	-5
158814 TEKNINEN LAUTAKUNTA						
13000 Toimintatuotot	2.276.072	2.146.460	1.608.760	-25,1	1.539	1.539
14000 Toimintakulut	-2.274.590	-2.304.440	-1.838.590	-20,2	-1.831	-1.831
14999 Toimintakate	1.482	-157.980	-229.830	45,5	-292	-292
16999 Vuosikate	1.482	-157.980	-229.830	45,5	-292	-292
17000 Poistot ja arvonalentumiset	-575.026	-536.200	-410.450	-23,5	-378	-352
18499 Tilikauden tulos	-573.544	-694.180	-640.280	-7,8	-669	-643
19999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-573.544	-694.180	-640.280	-7,8	-669	-643
100588 PERTUNMAAN KUNTA 2018-						
13000 Toimintatuotot	2.720.232	2.418.350	1.994.170	-17,5	1.856	1.840
14000 Toimintakulut	-16.216.776	-15.749.590	-6.119.640	-61,1	-6.045	-6.023
14999 Toimintakate	-13.496.544	-13.331.240	-4.125.470	-69,1	-4.189	-4.184
15000 Verotulot	6.827.341	6.464.000	3.778.000	-41,6	3.670	3.744
15500 Valtionosuudet	6.235.033	6.236.680	-355.280	-105,7	-4	-91
16000 Rahoitustuotot ja -kulut	94.103	43.280	-23.200	-153,6	-23	-23
16999 Vuosikate	-340.066	-587.280	-725.950	23,6	-546	-554
17000 Poistot ja arvonalentumiset	-619.885	-544.660	-415.750	-23,7	-381	-354
18000 Satunnaiset erät		4.900.000	4.114.000	-16,0	930	910
18499 Tilikauden tulos	-959.952	3.768.060	2.972.300	-21,1	3	3
19999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-959.952	3.768.060	2.972.300	-21,1	3	3

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2021 - 2026 KUNNANHALLITUKSEN ESITYS VIRAT JA TOIMET OSASTOITTAIN

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Kunnanjohtaja	1	1	1	1	1	1

HALLINTO- JA TALOUSOSASTO

Kirjanpitäjä	1	1	1	1	1	1
Hallinto- ja palkkasihteeri	1	1	1	1	1	1
Toimistos sihteeri	2	2	2	2	2	2
ICT-asiantuntija	1	1	1	1	1	1
Palvelusihteeri	1	1	1	1	1	1

YHTEENSÄ	6	6	6	6	6	6
-----------------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

SIVISTYSOSASTO

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Sivistystoimenjohtaja-rehtori	1	1	1	1	1	1
Toimistos sihteeri	1	1	1	1	1	1
Lehtori	3	2,5	2	2	2	2
Luokanopettaja	5	5	5	4,5	4	4
Esiluokanopettaja	1	1	1	1	1	1
Tuntiopettaja	2,5	3	3	2	2	2
Erytisopettaja	1	1,5	1,5	1	1	1
Erytisluokanopettaja	2	1,5	1	1	-	-
Koulunkäynninohjaaja	7,5	6,5	5,5	5	5	5
Henkilökohtainen ohjaaja	0,5	0,5	-	-	-	-
Koulutsemppari	0,5	-	-	-	-	-
Taiteen perusopettaja	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Vapaa-aikasihteeri	1	0,6	-	-	-	-
Etsivä nuorisotyöntekijä	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Nuorisotyöntekijä	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Liikunta- ja hyvinvointi-ohjaaja	1	1	1	1	1	1

YHTEENSÄ	28,1	26,2	23,1	20,6	19,1	19,1
-----------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

VARHAISKASVATUS

Päiväkodin johtaja	1	0,5	1	1	1	1
Lastentarhanopettaja	2	2	2	2	2	2
Lastenhoitaja	2	3	2,5	2	2	2
Lähihoitaja	1	1	1	1	1	1
Ryhmäperhepv.hoitaja	3	3	2,5	2	2	2
Päiväkotihuoltaja	1	1	1	1	1	1

YHTEENSÄ	10	10,5	10	9	9	9
-----------------	-----------	-------------	-----------	----------	----------	----------

TEKNINEN OSASTO	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tekninen johtaja- rakennustarkastaja	1	1	1	1	1	1
Toimistosihteer	1	1	1	1	1	1
Kesätyöntekijä	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Vesihuoltolaitoksen hoitaja	1	17.1.22 asti	-	-	-	-
Työnjohtaja /kirvesmies	1	1	1	1	1	1
Ulkoilualueiden hoitaja	1	1	1	1	1	1
Sekatyömies	2	2	2	2	2	2
Ruokapalvelupääällikkö	1	1	-	-	-	-
Keittäjä	5	5*	**	-	-	-

* 2 määräaikaista ja yksi jää eläkkeelle

** ruokapalvelujen uudelleen järjestely

YHTEENSÄ	13,5	13,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Täytettyjä virkoja tai toimia yhteensä	58,6	57,2	46,6	43,1	41,6	41,6